

Nepriklausoma

Lietuva

44p(28)2828

• LITUANIE INDÉPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • 7722 George St., LASALLE, Que., H8P 1C4 Tel: 366-6220. \$1.-
Nr. 12. (57-tieji metai). 1997, BIRŽELIS JUNE 10. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • CANADA

Minime Birželio 14-tąją Gedulo ir Vilties dieną

ĮVYKIŲ APŽVALGA

B.N.

KANADOS RINKIMAI PAKEITĖ PARLAMENTO SUDETĮ

Š.m. birželio mėn. 2 d. rinkimų rezultatai, artėjant vidurnakčiui, jau buvo oficialiai pranešami ir 5 partijų lyderiai laimėję savo vietas parlamente, tarė savo padėkos ir patvirtintų pažadų žodžius.

Oficialų statusą Kanados parlamente atgavo Konservatoriai ir Naujųjų Demokratų Partija, daugumą laimėjo liberalų partija, bet ne toki, kokio tikėjosi.

Daugumą laimėjo Liberalų vyriausybė su savo kvebekiečiu min. p-ku Jean Chrétien. Jis šiuose balsavimuose laimėjo antrą mandatą valdyti iki 2002-ųjų metų.

Iš 301 parlamentarinių vietų Liberalai gavo 155 vietas, Reformistai 60, tuo sudarydami Opoziciją; Bloc Québécois 44, Naujieji Demokratai (NDP) 21, Progresyvieji Konservatoriai 20 ir 1 vietą Independent John Nunziata, išrinktas Toronto York-South Weston apylinkėje.

Min. p-ku Jean Chrétien'ui sunkiausia buvo laimėti Saint Maurice prieš blokistą Yves Duhaime, o bendrai Québec'e keletą vietų daugiau, nes kvebekiečiai pavargo nuo nesibai giančių nepriklausomumo debatų. Jis laimėjo dėka Ontario ir Québec'o provincijų balsų, o Atlanto provincijos nustebino liberalus, atitraukusius iš jų 20 vietų.

36-tasis Kanados parlamentas atrodo labai skirtingai negu buvęs 35-tasis, nes ir Vakarų provincijose liberalų įtaka susilpnėjo, ir žada energingų diskusijų ir spartesnių problemų sprendimų bei darbų,

BIRŽELIO MĖN. 14 d. ŠEŠTADIENI, 2 val. p.p. prisiminsime masinių trėmimų į Sibirą sukaktį. Minėjimas vyks ST. JOHN ESTONIAN EV. LUTHERAN CHURCH, 4345 Marcell Ave., N.D.G. (prie Monkland gatvės. Metro važiuojant, išlipti Villa Maria stotyje).

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI!

Nevilties, ir vilties, valandomis veržėsi posmai: ne klasikos taisyklėmis surašyti, ne puošnumu išbrandinti, ne išradingumu išbujoję. O tik-palengvinti siaubo valandas. Žemiau - posmai sudėti 1946 m., vasario mėn., esant gyvuliniam vagone pakeliui ir paskui tuos, kurie pirmąsias tokias masines keliones pralėjo atlikti 1941 m. birželio mėn. 14-15 d.d.

TREMTIN

Tuk - tuk, tuk - tuk...stuksi vagonų ratai,
Spjauo suodžius juodas garvežys.
Mes užkaltus langus vien tematom
Kur mus veža? Kas mums pasakys?

Vincas Jasiukevičius

Liūdi motinos neramios akys,
Glaudžia ji visus mus prie savęs,
"Nebijokit, vaikai",- tyliai sako,
"Toliau žemės niekur nenuveš..."

"Bet sakyk, Mamytė, kur tėvelis,
Ar suras jis mus, ar aplankys??"
Kas pašers dabar namuos avelę,
Kas vištelėms miežių pabarstys?"

Tai jauniausia klausia -naivuolėlė,
Ji nežino, kad tėvelio nėra:
Ant jo kapo jau žolė užžėlė,
Ir ji nežinia mus išveža todėl.

...Bilda ratai, suūkia prikimęs
Visko matęs juodas garvežys,
Mes vis tolstam nuo brangios Tėvynės-
Kur mus veža? Kas mums atsakys?

švietimo ir sveikatos aprūpinimo reikaluose. Visi pabrėžė "vieningos Kanados" svarbą ir pranašumą. Išskyrus blokistus.

NAUJOS PRANCŪZIJOS MINISTERIS PIRMININKAS

Prez. Jacques Chirac'as patvirtino Socialistų Partijos lyderį Lionel Jospin'ą ministru pirmininku. Taip teks dirbti kartu "susimetus" (kaip patys prancūzai pavadina) dešiniams ir kairiesiems, sprendžiant Prancūzijos ekonominį smukimą ir apsprendžiant savo vietą Europoje numatant įvesti bendrą valiutinį vienetą.

Lionel Jospin'as yra 59 metų amžiaus, buvęs švietimo ministru, pradės eiti premjero pareigas vietoje gaulisto Alain Juppé, pralaimėjus rinkimus.

• Min. Axworthy teigiamai įvertino Rusijos Užsienio Reikalų min.

Jevgenij Primakov'o ir NATO gen. Sekretoriaus Javier Solana sutarto naujo pobūdžio Akto santykiams NATO-Rusijos bendravime.

Šis dokumentas "Abipusių ryšių kooperavimo ir saugumo tarp NATO ir Rusijos federacijos" įveda į NATO Rusijos Jungtines Tarybos sudarymą. Pagal tai, partneriai yra įpareigoti tartis, bendradarbiauti ir, reikalui esant, vykdyti bendrų problemų sprendimus.

Šis dokumentas pasirašytas š.m. gegužės mėn. 27 d. Paryžiuje.

BRITANIJA SUGRAŽINA SAVO KOLONIJĄ

Š.m. liepos mėn. 1 d., Hong Kong'as, pagal sutartį, privalo būti gražintas Kinijai. Britanija praranda vieną savo didžiausių kolonijų.

Hong Kong'as apima 1.100 kvadratinį kilometrų plotą. Kanados mastu sudarytu penktadalį Prince Edward salos.

Teritorijai priklauso ir

235 salelės, neapgyventos, akmeningos. Hong Kong'o teritorijoje gyvena apie 6.4 mil. žmonių, 95% jų yra kiniečiai. Šis miestas - pasaulyje tirščiausiai apgyvendintas. Kiek įtakos jis padarys Kinijos demokratėjimui, paaiškės, turbūt, ilgai nelaukiant. Kol kas atrodo, kad beveik 1 mil. gyventojų bus atimtos balsavimo teisės. Nemaža dalis gyventojų yra pabėgėliai iš komunistinės Kinijos, jie ir jų vaikai, kurie labiausiai rūpinasi, dėl gyvenimo būdo, kuriuo buvo patenkinti, gyvendami britų valdymo sistemoje. Nemažiau akylūs ir stambieji investoriai ne kiniečiai.

• Kanados Užsienio Reikalų min. Lloyd Axworthy pareiškė esąs patenkintas, kad iš Kubos buvo paleistas rašytojas ir žurnalistas Cecilio Ismail Sambrá Heber. Su šeima jis atvyko į Kanadą š.m. gegužės mėn. 11 d., ji globoja Kanados PEN Klubas.

C. Samba buvo suim-

tas 1993 m. pradžioje už tai, kad skleidė raštus, kritikuojančius Kubos valdžią. Buvo nubaustas 10 metų kalėjimo Santiago mieste.

DVI KANADOS FIRMOS APGAUDINEJA - LIETUVIUS...

Bendrovės - "Global Green Network" ir "Bright Future Inc." skelbią laikraščiuose ir siuntinėja laiškus Lietuvos piliečiams, siūlydamos darbą Kanadoje - prie naftos gręžinių arba namuose surinkinti signalizacijos sistemas. Žinoma, pažadėdavo gerą užmokestį, o išankstinis mokestis apie 50 JAV dolerių.

Lietuvos Ambasada Ottawoje apie tai išpėja lietuvių tuo labiau, jog ir Kanados Imigracijos departamentas pranešė, kad legaliai jokios darbininkų grupės į Kanadą neatvyksta. Federalinė policija turi duomenų apie apgaudinėtojus ir žada imtis atitinkamų veiksmų.

GENIALUS KOMPIUTERIŲ KŪRĖJAS

Praeitų metų automobilių avarijoje nukentėjęs Seymour Cray ir mirė nuo komplikacijų po sužeidimo. Jis buvo 71 m. amžiaus ir vienas pačių reikšmingiausių kompiuterių tobulintojų. Jis davė pradžią tranzistorių naudojimui kompiuteriuose, vėliau išvystė superkompiuterius, kuriais naudojasi verslų ir vyriausybės informaciniai tinklai. S. Cray praleido 40 metų kurdamas tobulesnius ir greitesnius superkompiuterius, daugiamilijoninių dolerių vertės mašinas, kurios dabar naudojamos įvairiems komplikuotiems uždaviniams spręsti, pradedant meteorologijos srityje, pramatant klimatinis pasikeitimus ar gaminant sofistikuotą gynybą. Jeigu ne Seymour Cray - nebūtų šiuolaikinių superkompiuterių nei jų pritaikymo centro "University of Illinois".

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St., La Salle, PQ. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

ŽYMUSIS KREPŠININKAS ŠARŪNAS MARČIULIONIS BAIGIA SPORTINĘ KARJERĄ

Aštuonerius metus sėkmingai žaidęs NBA amerikiečių krepšinio lygoje, pelnęs aukštus tarptautinius įvertinimus, pasitraukė oficialiai iš krepšinio aikštės.

Numato studijuoti San Diego mieste tarptautinį verslą.

Šis nepaprastas sportininkas yra ir neeilinė asmenybė. Jo dėka suorganizuoti spalvoti maršai - nėliai, remiant muzikinei grupei "Grateful Dead" tapo Barcelonoje vykusiu olimpiinių žaidynių proga labai populiarūs ir atnešę nemažą pelną.

Šarūnas Marčiulionis visą pelną paskyrė Lietuvos vaikų labdarai, suteikęs medicinos pagalbą neišgalintiems jos gauti Lietuvos vaikams. Taip pat įsteigė ir išlaiko Vilniuje vaikų krepšinio mokyklą. Ją lanko apie 600 vaikų, kurie gauna ir bendrąjį išsilavinimą. Š. Marčiulionis yra Lietuvos Krepšinio Lygos pirmininkas.

Lietuvoje

ATIDARYTA PREZIDENTŪRA Vilniuje, Daukanto aikštėje esanti XVI-jo a. pabaigoje statyti rūmai yra buvę Vilniaus vyskupų rezidencija, caro generalgubernatorių buveinė, sovietų karininkų užuovėja galiausiai - Menininkų Rūmais.

Atlikus rūmų restauravimą, nutarta juos paversti į Lietuvos prezidentūrą ir š.m. gegužės mėn. 15 d. žurnalistai turėjo progos susipažinti su prezidento raštinės vadovu, architektais, restauruotojais ir paminklo-saugininkais ir apžiūrėti rūmus. Į juos persikels sugrįžęs iš kelionės po Japoniją prez. A. Brazauskas.

2 psl.

VIENAS IS TUKSTANČIŲ LIUDIJIMŲ.....

***

Vėlokai brigadininkai pasiuntė mus išvežti tuščiam mediniame pastate paliktą nusilpusį žmogų. Šio pastato - barako gyventojų dalis išmirė. Likusieji buvo išėję į kitas patalpas. Todėl ši patalpa buvo ištuštėjusi. Menka žvakės šviesa apšvietė erdvią, tuščią patalpą. Snieguotoje asloje prie užšalusios geležinės krosnelės gulėjo žmogysta. Nuslydusi ausinė kepurė atskleidė gausių plaukų jaunos moters galvą. Jos rankos buvo ištiestos krosnelės link - ieškota šilumos išraustuose židinio pelenuose. Iš aprangos buvo matyt, kad moteris bus dirbusi kurį nors svarbesnį darbą, nes turėjo vata pamuštas kelnes ir "fufaiką" (vatinuką). Buvome dvi moterys - pristatytos. Sukaupusios visas jėgas, užkėlėme nelaimingą ant antklodės, suvystėme, ištraukėme laukan ir paguldėme ant rogių.

H. Tautvaišienė
(iš "Tautų kapinynas Sibiro tundroje").

***

Kitas lietuvių vaikas - Banelis, 14-kos metų buvo labai silpnas, išbalęs, labai suvargęs, nes buvo našlaitis, turėjo čia tik sesutę, bent kiek vyresnę, bet taip pat dar silpną darbininkę. Jų tėvas, dar Lietuvoje jiems tesant, buvo areštuotas, šeima apie jį nieko nežinojo. Be abejo, jis buvo kur nors darbo lageryje, jei iš viso dar buvo gyvas. Motina mirė vagone, vežant į Sibirą. Jos kūną išmetė iš vagono, liko pagriovyje, kai ešalonas nuvažiavo toliau. Tie du vaikai be jokių globėjų atvežti Igarkon, vieni patys turėjo tvarkyti savo gyvenimą. Abu silpni darbininkai - dirbo ir badavo. Tas berniukas vos paeidavo, buvo išblyškęs, pamėlynavęs, nes visko truko - ir maisto, ir aprangos.

...Dar kitas našlaitis sukiojosi čia dirbančių vaikų aplinkoje, visi jį vadino Stasiuku. Pavardės niekas neminėdavo, gal daugelis ir nežinojo. Jis atvažiavo vienas, buvo tada 13-kos metų. Iš Lietuvos jį paėmė kartu su motina, bet ji kelionėje į Sibirą išprotejo. Ją paėmė iš vagono, turbūt, į beprotnamį nuvežė, vaikas čia apie ją nieko nežinojo. Atvežtas Igarkon našlaitis vaikas tuoj pradėjo dirbti, vežiodavo arklių prekes. Suvargęs buvo, išblyškęs, visada alkanas, sušalęs, be jokios globos vargo vienas ir šiaip taip išvargo pirmąją žiemą. Vėliau pradėjo po daugiau uždirbti, pamečiui užaugo, sustiprėjo. Kai jam suejo 18

TOKIUS "VARGŠUS" PREZIDENTŪRA TEBEŠELPIA...

"Seimas patenkino generalinio prokuroro K. Pėtnyčios prašymą ir atleido du generalinio prokuroro pavaduotojus A. Paulauską ir A. Pėstininką. Dėl šių atleidimų buvo labai nepatenkinta LDDP frakcija. Abu atleidžiamieji, kalbėję iš Seimo tribūnos, buvo labai išdidūs ir sakė dirbę gerai. Dėl to "gero darbo" Seimo nariai nediskutavo,

nes daugeliui jau seniai buvo žinoma, jog turint nors ir daugybę kokių nusikaltimų atskleidžiančių dokumentų - saugiausia juos slėpti Generalinėje prokuratūroje. Dar saugiau - atiduoti pačiam generaliniam.

Žinoma, abu išeinantys paprasė, kad jiems būtų suteiktos "Išeitinės pašalpos". Seimas sutiko, kad A. Paulauskui būtų suteikta 6 mėnesių, o A. Pėstininkui 4 mėnesių atlyginimų pašalpa.

Deda gėles prie Sibiro tremtinių paminklo Biržuose, amžinam tautos genocido atminimui - nėra laiko ribos...

metų, jį paėmė į kariuomenę, ir daugiau įgarkiškiai jo nematė.

...Toji Kojienė, nors buvo atvežta jauna ir stipri, bet greit nusilpo. Iš pradžių dirbo lentpjūvėje, bet ne ilgai. Maisto stoka ir sunkus darbas greit ją nualino. Dar prisidėjo širdgėla, kad vaikelis numirė; viskas ją pribalgė, nebepajėgė lentpjūvėje dirbti. Tada jai davė kitą darbą: pastatė prie šieno, kūgių daboti, kad žmonės nevaginėtų šieno. Davė jai šautuvą, ir stovėdvo ji paskirtas valandas, šautuvu pasirėmusi, šaltyje ir vėtroje. Vargu ji mokėjo šaudyti, vargu ar būtų pajėgusi pakelti šautuvą iki reikiamo aukščio...

Ir kita tokia išsekėlė sargė, lietuvė, stovėdavo prie šieno su šautuvu. Mažai joms mokėjo, sunku būdavo iš to uždarbio prasimaitinti, atgauti jėgas. Jai sutino kojos, aišku - iš bado. Dar ištinusiom kojom stovėjo, vargšė, prie to šieno, kol vieną dieną žmonės ją rado prie šieno kūgės negyvą.

... Mokytojas Benediktas Butkus buvo areštuotas 1940 m. Išvežtas į Rusiją kartu su kitais politiniais kaliniais 1941 m. Rusijoje, Sol-Ileck sunkaus režimo kalėjime išbuvo iki teismo 1942-ųjų metų. Nuteistas 10 metų darbo lageriu ir dar 5 m. išbūti "be teisių", pagal straipsnį 58-4 neva už buržuazinės sistemos gynimą.

Butkus pasakojo, kad tas Sol-Ileck kalėjimas tuo laiku buvęs perpildytas kaliniais iš Pabaltijo, Ukrainos ir kitų Europos kraštų, naujai patekusių po sovietų valdžią. Žmonės kasdien mirė nužudyti arba nuo bado. Čia sutikęs nemažai lietuvių. Jų tarpe Kražių parapijos vikarą kun. Rimkų, mokytojus Petrą Survilą, Joną Rusą, pradžios mokyklų inspektorius Jusių ir Česną, pilk. Aleksandrą Plechavičių, leit. Vytautą Mackevičių, Vytautą Vaitkevičių, Kazį Plechavičių, ir kt. (Red. pabr.).

Po teismo Butkus patekęs į Kazachstaną. Ten viename darbo lageryje, iš 120 kalinių likę tik penki, kiti išmirė.

Elena Juciūtė

(iš "Igarkos Naujamiestis")

SERGEJ KOVALIOVAS: "Ne Maskvos reikalas"

Žinomas Rusijos žmogaus teisy gynėjas ir Valstybės Dūmos deputatas S. Kovaliovas interviu su Vokietijos žurnalistais pareiškė, kad Vakarai dėl būsimosios NATO plėtros per daug dėmesio kreipia į Rusiją.

Pasak S. Kovaliovo, Rytų Europos šalių priėmimas į NATO yra geriausia priemonė išaiškinti Rusijai, kad ji turi

/nukelta į 3 psl...../

/....atkelta iš 2 psl./

daugiau rūpintis savo reikalais. Jis taip pat patarė Vakarams nebūti tokiems santūriems taikant sankcijas Rusijai. Pasak S. Kovaliovo, Čecėnijos karas galėjo būti užbaigtas daug anksčiau, jeigu Vakarai būtų smarkiau spaudę Maskvą ir priėmę atitinkamą sprendimą. Žinomas žmogaus teisių gynėjas apgailestavo, kad Rusija per anksti buvo priimta į Europos Tarybą, nes ji pirmiausia turi tapti "civilizuotesnė".

Dar didesnė kritika nuskambėjo Londone, kur į tarptautinę "biznio grietinėlės" konferenciją buvo pakviesti žinomi Rusijos politikai: "Jabloko" judėjimo lyderis G. Javlinskis, generolas A. Lebedis ir vėl akyviai besiveržiantis į politiką pasaulio šachmatų čempionas H. Kasparovas.

G. Javlinskis sakė Vakarų pasaulio finansiniams tūzams, kad tie visai be reikalo kiša pinigus į Rusiją, nes šios šalies ekonomika visiškai žlugusi, ir jokia reforma ten nevyksta, o tik "partinės nomenklatūros odos keitimas".

VALGYKLOJE GAUS SRIUBOS KLAIPĖDOS VARGŠAI

250 socialiai remtinų klaipėdiečių bus maitinami atidarytoje labdaros valgykloje. Pagal savivaldybės socialinės rūpybos skyriaus išduotus talonus bus maitinami kartą per dieną.

Savivaldybės lėšomis įrengta valgykla kasdien kainuos jai 750 litų. Labdaros valgyklos remontas truko 2 metus ir kainavo 150,000 litų.

Iki šiol 50 socialiai remtinų klaipėdiečių kasdien maitindavo tik "Caritas". (BNS)

PASIKEITĖ VADOVYBĖ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ PARTIJOJE

ELTOS pranešimu, š.m. gegužės mėn. 17 d. vyko ilgi posėdžiai, kurių išdavėje Tarybą atstatydino Valdybą ir išrinko naują. Jos pirmininku tapo Vytautas JANONIS Statybos ir Urbanistikos viceministeris.

Buvusiai valdybai su buv. pirm. Povilu KATILIŪMI pareikšti nepasitenkinimai dėl nepakankamo pasiruošimo Savivaldybių rinkimams, nuolaidžiavimu Konservatoriams (TS) ir dėl finansinių reikalų netvarkos. Buvęs išdininkas nepateikė apyskaitos.

Kandidatų į valdžią Lietuvoje netrūksta

J.V. D a n y s

Į S e i m ą -

Prieš rinkimus buvo priskaitoma virš 40 politinių partijų, sąjungų, sambūrių, ir pan. Pagal nustatytas taisykles rinkimams išregistravo 24 (viena iš jų - tautininkų ir demokratų koalicija). Rinkimų sistema į Lietuvos Seimą yra dvilypė. Iš 141 Seimo narių pusė (70) išrenkama pagal dalyvaujančiųjų partijų sąrašus proporcingai gautam balsų skaičiui. Kandidatų šioms 70 vietoms buvo virš 1.000. Kita pusė renkama iš 71 apygardos po vieną asmenį. Šitokiuose rinkimuose vienai vietai vidutiniškai buvo 12 pretendentų.

Šia dvilypę rinkimų sistemą, atrodo, norima patenkinti du demokratijos principus: a) dauguma balsuotojų nulemia, kas valdys valstybę, b) renkant apylinkėje pavienį asmenį - atsižvelgiama tiesioginiai į rinkėjų norus. Bet, tokioje sistemoje yra galimybė ir mažai partijai, ar ir grupei praveisti savo atstovą, o taip pat Seime gali būti daug partijų ir per tai sunkumų sudaryti darbingą vyriausybę.

Rinkimuose įvesta nuostata, - pravedimui kandidatų pagal partijos sąrašą reikalinga, kad partija laimėtų bent 5% visų balsų. Tai atliko "išsijojimą", ir tik 5 partijos perėjo kontrolės "barjerą": Vynės Sėjunga (70), Krikščionių Demokratų Vynės Sėjunga (70), krikščionys demokratai (16), Centro Sėjunga (13), LDDP (12), socialdemokratai (12). Kitos 9-ios partijos iš viso išrinko 10 atstovų, o 4 vietas laimėjo pavieniai asmenys, neprisirašę prie jokios partijos. Iš 25 kandidatavusių partijų - 11 nepravedė nė vieno atstovo.

Gyvenant Šiaurės Amerikoje, atrodo, kad partijų tikrai per daug ir kartais sakoma, kad lietuviai linkę skaldytis, kurti partijas. Apžvelgus iš Sovietų ar iš jų kontrolės išsivadavusias valstybes (pav. Lenkija, Rytų Vokietija ir kitos) matyti, kad ten irgi yra didelė gausa partijų, kai kur daugiau negu Lietuvoje. Tai rezultatas didelės, neįprastos laisvės po beveik 50-ties metų gyvenimo, kada valdė totalitarinė vienintelė partija, ir kurti bet ką skirtingo buvo ne tik neįmanoma, bet net baudžiama. Dar dabar politinė veikla remiasi asmenybėmis, partijos tik formuojasi, dar neturi reikalingo partijai pastovaus branduolio ir aiškos programos. Net ir LDDP, paveldėjusi iš LKP struktūrą ir nemažai veikėjų, smarkiai pralaimėjo, kai dabartiniai vadovai nebuvo pasidarę patrauklūs, kaip kad A. Brazauskas preitais Seimo rinkimais.

Daugumos partijų pavadinimai neatitinka čia mums įprastiesiems. Pavyzdžiui, "laisvės", "socialinio teisingumo", "moterų" ir net "gyvenimo logikos" partija... Tai ribotos, neapimančios visų valstybės reikalų jų programos.

Neabejotina, kad daugelis mažųjų partijų išnyks. Savivaldybių rinkimuose, keletas mėnesių po Seimo rinkimų, jau kelios mažosios partijos nebėdalyvavo.

Į P r e z i d e n t u s

Čias kandidatų trūkumo, atrodo, nebus. A. Brazauskas, dar vis esantis pirmųjų tarpe populiarumo apklausose, sakosi pasisakysias kiek vėliau, o Vyt. Landsbergis, laimėjęs dvejus savivaldybių ir vienus Seimo rinkimus, paskelbė savo kandidatūrą.

Jau daug anksčiau buvo pasiskelbęs kandidatų Vaidotas Žukas, populiaros katalikų radijo laidos "Mažoji studija" vedėjas. Sakosi, esąs nepartinis, nes tokio reikio Lietuvai. Jis pabrėžė moralinio atgimimo Lietuvoje reikalingumą. Nieko prieš Vyt. Landsbergį neturįs ir, nelaimėjęs, savo balsuotojus ragins balsuoti už jį. Gražus mostas, bet nerimtas: kaip tuos balsuotojus gali kontroliuoti, neturėdamas net savo partijos. Jis, lydimas žinomo Krikščionių Demokratų partijos Seimo nario Algimanto Patacko, jau atsilankė ir Š. Amerikoje. (Kažin kodėl A. Patackas Montrealyje pristatomas Tėvynės Sąjungos atstovu - "Nepriklausoma Lietuva", 1997., Nr. 6.) (-Pristatant svečius, buvo taip duota suprasti - Red.). Jiems lankantis Amerikoje - vienas rinkiminio vežimo ratas, sulūžo. Krikščionių Demokratų Partijos vadovybė pareiškė, kad nei V. Žuko, nei A. Patacko neremia ir jų asmeniškai veiklai nepritaria.

Parvažiavus į Lietuvą, netrukus ir antrą vežimo ratą nustumuko. Katalikų laidos vadovybė paprašė Vaidotą Žuką atsistatydinti iš einamųjų pareigų radijo laidoje, nes jo politinė veikla nesiderina su radijo laidos tikslais. (Galima būtų paklausti, kodėl neišėjo jo prieš jam išvykstant į keliones,

V.J. Danys ir Birutė Nagienė Ottawoje, jos vizito metu

tikriausiai - nebuvo paslaptis? Red.).

Jau pasisakė, kad kandidatuosias Artūras Paulauskas, neseniai atleistas iš vyr. prokuroro pareigų; Rolandas Pavilionis - Vilniaus Universiteto rektorius; dar ne galutinai apsisprendęs E. Bičkauskas, Centro Sąjungos tarybos pirmininkas, dažnai populiarumo apklausose esantis primiaujančių grupėje.

Daugiau negu tikėtasi, atsiranda kandidatų į Lietuvos prezidentus išeivijoje. Valdas Adamkus labai dažnai minimas populiarumo apklausose vienu iš pirmųjų. Jo populiarumui daug padėjo tai, kad S. Lozoraitis, kandidatodamas į prezidentus 1992 m., buvo jį pakvietęs padėti rinkiminėje kampanijoje. Tai jis porą savaitių veikliai vykdė, nuolatos kalbėdamas televizijos programoje, radijuje, susirinkimuose. Ilgametis JAV Gamtosaugos V-tojo regiono tarnautojas pasiekė ir aukštas administratoriaus pareigas. (Šiomet, sulaukęs 70 m. amžiaus, išėjo į pensiją).

V. Adamkui kelias į prezidentus - nors tam atrodo, ruošiasi keli metai, dar akmenuotas. Pagal konstituciją, kandidatas į prezidentus turi būti išgyvenęs Lietuvoje 3 metus ir atsisakęs kito krašto pilietybės. V. Adamkus tų reikalavimų nėra atlikęs. Centro Sėjunga pasiūlė Seimui pakeisti konstitucijos paragrafą, kuris reikalauja 3 m. gyvenimo Lietuvoje. Konstitucijos pakeitimui reikia dviejų balsavimų ir surinkti 2/3 pritariančių Seimo narių. Pirmame balsavime pataisa buvo atmesta. Pataisą remia kairieji, ir jiems neįmanoma surinkti 2/3 pritariančių balsų. V. Adamkaus šalininkai dar nepasiduoda, ketina eiti į teismą.

Lietuvoje V. Adamkus nuolatos pristatomas kaip žymus išeivijos visuomenės veikėjas, nors išeivijoje tokiu nelaikomas, praktiškai lietuvių visuomeninėje vieškoje nedalyvauja.

Antras kandidatas, tiksliau - kandidatė - į prezidentus iš išeivijos sluoksnio yra Lucija Baškauskaitė, buvusi Kalifornijoje profesorė, jau 6 metai su šeima gyvenanti Lietuvoje. Du metu buvo Vytauto Didžiojo Universiteto profesore, vėliau įkūrė televizijos kanalą Tel.3, kuriame dirba, nors didžiąją akciją, atrodo, turi švedų firma.

Trečiasis kandidatas iš išeivių - Kazys Bobelis, 74 m. gydytojas, buvusio ir dabartinio Seimo narys, išrinktas vienmandatinėje Marijampolės apygardoje. Jis su Viktoru Petkumi įkūrė Lietuvos Krikščionių Demokratų Sąjungą dideliame Lietuvos Krikščionių Demokratų Partijos nepasitenkinimui. Jis sakosi bus remiamas visų Lietuvos mažųjų partijų ir išeivijos, nes buvo VLIK'o pirmininku.

Iki oficialaus pareiškimo, įteikiant ir 20.000 sąrašą balsuotojų, remiančių kandidatą, liko dar keli mėnesiai. Minimos pavardės ir kitų galimų pretendentų į prezidentus. Priešrinkiminė propagandos akcija jau prasidėjo, netrukus prasidės ir asmeninis kandidatų vertinimas, kuris Lietuvoje, kaip pastebėjo vienas iš Lietuvos politikų, neapsieis ir be "purvo drabstymo", kuris Lietuvoje kartais būna šurkštoka. Netikėtina, kad dauguma balsuotojų už sklandžiai kalbančius vyresnio amžiaus kandidatus iš išeivijos, kai Lietuva per septynerius metus išugdė nemažai savų politikos veikėjų. Tenka manyti, kad varžybos bus tarp Algirdo Brazausko, kuris prieš 5 m. vadovavo Seimo ir savivaldybių rinkimuose kairiajam sparnui, ir Vyt. Landsbergio, kuris per paskutinius metus vadovavo dešiniajam sparnui, laimėjo Seimo ir dvejus savivaldybių rinkimus.

Abudu turi pritarimą iš partijų, turinčių organizuotą tinklą visoje Lietuvoje. Kandidatai iš išeivijos - tokio masto juos remiančių partijų neturi.

SKRYDŽIŲ VALDYMO SISTEMA

Nuo 1994 m. rudens Vilniaus aerodrome buvo įvesta nauja Lietuvos respublikos skrydžių valdymo sistema. Ji buvo kuriama dvejus metus kartu su Prancūzijos "Thomson" firma -reorganizuojant ir pertvarkant Lietuvos valstybinę skrydžių valdymo tarnybą (VSVT). Pertvarkymai kainavo apie 15 milijonų dolerių.

Virš Lietuvos aptarnaujamų teritorijos kas mėnesį skrenda apie 4000-5000 lėktuvų, dauguma jų tikrai praskrenda.

KADA SUGRIŠ ARCHYVAI ?

Lietuvos archyvistų duomenimis, dabar Maskvoje randasi vienas vertingiausių archyvinų doku - mentų kompleksas-Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Metrika.

18 a.pabaigoje Suorovo armija ją buvo išvežusi į Peterburgą, ir dabar randasi Rusijos sostinėje-Maskvoje.

Lietuvos archyvų direktorius G.Ilgūnas BNS korespondentui yra pasakęs: "Dėl šių dokumentų grąžinimo mums buvo pasakyta, jog iki Spalio revoliucijos Rusijon patekę archyviniai dokumentai jai priklauso išsienėjimo teisėmis".(Kas gi tas teisės nustatė?).

Tarpukario vertingiausi dokumentai buvo išvežti 1940 m.iš Kauno.

Iki dabar nėra tikra, ar juos pagrobė Rusija, ar besitraukianti Vokietijos kariuomenė, ar jie paslepti kur nors Lietuvoje, ar buvo sunaikinti.

Praėjo pusmetis nuo tokių pareiškimų. Ar kas nors paaiškėjo? Ir kas tuo sąžiningai rūpinasi?

• KĖDAINIUOSE dvi dienas vyko Maironėčių Draugijos pavasarinis sambūris, skirtas Lietuvos mokyklos 600-mečiui.

• VRM Kriminalinės policijos vyriausiasis komisaras Benediktas Lazutka "Respublikoje" tvirtina, kad kriminalinė policija turi sukaupusi pakankamai daug dokumentų apie nelegalias sprogmenų saugyklas, kurios atsirado rengiantis kovai dėl nepriklausomybės, bet dabar jas kontroliuoja neoficialios nusi - kalstamos grupuotės. "Todėl manau, kad partijos, visuomeniniai judėjimai ir organizacijos, neformalių judėjimų vadovai, kurių žinioje yra tokios saugyklos, turi padaryti viską, kad šios saugyklos būtų kontroliuojamos tik Lietuvos valdžios struktūrų", sako B. Lazutka.

4 psl.

RYTPRŪSIŲ PROBLEMA RUSIJOS POŽIŪRIU/ tęsinys

Svetlana Červonaja

..... Nereikia labai stebėtis, kad gana seniai, 1946-ųjų liepos mėn. miestui buvo suteiktas sveikais žmogaus prigimčiai svetimas vardas Kaliningradas - tais laikais buvo daroma ir kur kas baisesnių nusikaltimų visose politikos ir kultūros srityse. Tačiau tai, kad Rusijos valdžia ir vietos administracija atkakliai nenori atkeisti Kaliningrado pavadinimo, grąžinti miestui jo senąjį autentišką istorinį vardą, darosi jau ne tolimos praeities, o mūsų laikų šiuolaikinės Rusijos problema. Visi istorinio, humanitarinio pobūdžio argumentai, visi įtikinami samprotavimai, kad tokį aktą pasaulio visuomenė laikytų RUSIJOS GEROS VALIOS ŽENKLU IR TIKROS DEMOKRATIJOS LIUDIJIMU, kad Rusija, žengdama į EUROPOS SANDRAUGĄ, į EUROPOS TARYBĄ, - pirmiausia turi atsisakyti tokių teroro simbolių, kokia šiandien yra "Kaliningrado" sąvoka, kad reikia aiškiai parodyti, jog ATSIKAKOMA BUVUSIOS IMPERINĖS EKSPANSIJOS POLITIKOS, KARINĖS AGRESIJOS? GENOCIDO PRIEVARTOS? ETNINIO VALYMO ir DEPORTACIJŲ BARBARIŠKO KULTŪROS PAMINKLŲ GRIOVIMO, - visi tie argumentai į šipulius sudūžta atsitrengus į aklą politinės reakcijos sieną.

Tačiau - pagrindinė jėga, kuria remiasi Rytprūsių rusifikavimo ir militarizavimo politika ir kuri nubrėžia perspektyvą juos paversti toli į Vakarus išsidėsčiusiu Rusijos ginkluotųjų pajėgų forpostu kaip priešprieša NATO blokui ir nepriklausomai Baltijos valstybių politikai, telkiasi ne Kaliningrado srityje, o pačioje Rusijoje, jos "centre", Kremliuje, kur vėl triumfuoja senasis imperinis mąstymas, plačiuosiuose Rusijos gyventojų sluoksniuose, kurie svajoja restauruoti komunistinį režimą ar didžiąją Rusijos imperiją.

Kartais sakoma, kad buvus srities administracijos galva Jurius Matočkin'as, kuris buvo linkęs pervardyti miestą, delsė baimindamasis, kad toks skubotas veiksmas suerzins veteranus, iki šiol sudarančius didesniąją miesto ir srities gyventojų dalį: girdi, jie tai gali palaikyti asmeniniu įžaidimu.

Vakarai skatina imperines ambicijas

Gaila, bet išorinės šių Rusijos reakcinių jėgų sąjungininkės yra Vakarų valstybės, skatinančios jos imperialines ambicijas. Ko gero, pirmiausia tai - Vokietija, oficialioji Bona (ir Berlynas), Čia, lyg geri mokinukai, išmoko kartoti: "Kaliningradas - sudėtinė Rusijos dalis...Vokiečių pusei klausimas visiškai aiškus: pripažinome sutartį "du plus keturi", nustatančią mūsų valstybės sienas. Vadinas, į Kaliningrado sritį mes nepretenduojame". Čia cituoju Vokietijos pasiuntinio Rusijoje E.J.fon Študniko žodžius, bet nieko ypatingo šioje citatoje nėra, nes panašiai kalba duagelis Vokietijos politikų ir propagandininkų.

Šie klusnūs minėtos sutarties šalininkai - ir vokiečiai, ir kiti europiečiai - čia nepastebi (ar nenori pastebėti), koks monstras auga jų panosėje iki dantų ginkluotos, iki begalybės militarizuotos, toli į Baltijos regioną išsikišusios Kaliningrado srities pavidalu, kokią realią grėsmę kelia ši ginklų pilna zona ir gamtai, ir moraliniam klimatui, ir Baltijos valstybių nepriklausomybei. Be to, šis pavojus tolydžio didėja stiprėjant Rusijos priešiniui NATO plėtrai. (Čia reikia pastebėti, kad Rusija, paskutiniu metu "padraugavusi" su Kinija, atrodo lyg ir keičianti savo strategiją, o gal ir nuomonę dėl NATO? Red.).

Pati Kaliningrado srities, atskirtos nuo pagrindinės Rusijos teritorijos, padėtis problematiška: su ja susisiekti reikia ypatingų "koridorių" per kitas šalis, ir Rusijos viršūnės tai panaudoja kaip kozirį joms spausti, o pirmiausiai Lietuvai. Be to, į politines spekuliacijas įsitraukia tokie išoriniai Rusijos "sąjungininkai" ir sąjunginės imperijos atgimimo šalininkai kaip Aleksandras Lukašenka. Dangstydamas savo priešišumą nepriklausomai Lietuvai ir pastangas reanimuoti Sąjungą, jis taip pat kartkartėmis mėgina rodyti savo "broliską" rūpinimąsi Kaliningrado srities gyventojais. Vis dažniau ir nuosekliau Rusija naudoja argumentais, būdingais Vokietijos kursui, kai Rytprūsiai irgi buvo jos eksklavas.

Tai pažymėjo daugybė analitikų ir stebėtojų. Pavyzdžiui, Markus Ceime, 1996 m.lipos pradžioje lydėjęs vokiečių delegaciją į Kaliningrado sritį, konstatuoja: "Prūsai šiandien gyvenantys siaurės rytų Prūsijoje, yra atitraukti nuo visos Rusijos. Po to, kai

Lietuva ir Baltarusija (Gudija) atgavo nepriklausomybę ir SSSR suiro, Kaliningrado sritis, neturėdama bendros sienos su kitomis RF (Rusijos Federacijos) sritimis, tapo eksklavu, o Rusija atsidūrė padėtyje, kokioje Vokietija buvo po 1918-ųjų". Vokiečių delegaciją priėmusio Baltijos (Piliava) mero A.Kuznecovo nuomone, Jelcinas užmiršo iškelti kaimynėms (Lietuvai ir Baltarusijai) nepriklausomybės suteikimo sąlygas.

Rusija mokosi iš Hitlerio

Kaip galėjo atrodyti tos sąlygos, nesunkiai galima įsivaizduoti, prisiminus Hitlerio "sąlygas" ir "pretenzijas", kurias ketvirtajame dešimtmetyje kėlė Lenkijai, kai jis dėjosi Rytprūsių eksklavo gyventojų "nacionalinių interesų" gynėju ir piktinosi, kad "suteikiant Lenkijai nepriklausomybę, jai nebuvo iškelto griežtos sąlygos paisyti tų interesų".

Kad lengviau būtų įsivaizduoti situacijos panašumą, neužmirškime, jog realūs Rusijos ir Lietuvos karinių pajėgų santykis šiame regione atrodo toks nelygiavertis, koks prieškarui buvo tarp Vokietijos ir Lenkijos. Kai šitoks nelygus santykis, stipresnioji pusė vargu ar nesusigundys diktuoti sau palankesnes sąlygas. O Rusijos karinis potencialas dešimteriopai viršija ir prie rytinių sienų esančias Lenkijos ginkluotąsias pajėgas, ir Lietuvos besiformuojančios kariuomenės būrius.

"Dabartinė oficialioji Rusija savo vaidmeniu tarytum pasikeitus su prieškarui Vokietija: Rytprūsių "eksklavas" dabar maskuoja Rusijos ambicijas ir mėginimus jėga spausti šalis, kurių žemę "atkerta nuo faterlando šis regionas", - taip pažymi Tarptautinės Politikos ir Saugumo mokslinio tyrimo instituto bendradarbis Piras Ch.Lange. Jis rašo:

"...Rusijai Rytprūsiai kelia prisiminimus ir vaizdinius, kai iš čia, kaip iš placdarmo, Hileris ruošėsi ir 1941 m.pradėjo puolimą į Rytus, ir tai abiem šalims ir į karą įtrauktoms tautoms pridare didžiausių nelaimių. Kad ir kokie gražūs ir išgalvoti buvo Hitlerio agresijos motyvai samprotavimai dėl to, kad Rytprūsiai, ši gyva tėvynės kūno "dalelė", ši neatskiriama Vokietijos žemių dalis, atskirta nuo Vokietijos, kuriai tariamai gresia iš Sovietų Sąjungos arba Lenkijos pretenzijos ir aneksija, reikia pripažinti, kad Antrojo Pasaulinio karo rengimo procese ypač didelę reikšmę turėjo tų laikų Rytprūsių, kaip Vokietijos eksklavo, padėtis: kaip tik su šia situacija susiję Vokietijos reikalavimai dėl "koridorių", tiesioginio tranzito per kaimynines šalis... Dabartinė Rytprūsių, kaip Rusijos eksklavo, padėtis objektyviai kelia analogišką pavojų".

Demokratinė alternatyva

Antras požiūris į "Kaliningrado problemą" ir atitinkamai antra perspektyva žvelgiant į Rytprūsių ateitį visiškai skiriasi nuo imperialistinės koncepcijos.

Tai nuosekliai demokratinė pozicija, pirmiausia pripažįstant, kad Sovietų Sąjunga, aneksuodama Rytprūsius, o vėliau, vykdydama genocido, deportavimo, kultūros vandalizmo, istorijos klastojimo politiką, - padarė daug nusikaltimų. Po šito pripažinimo, turėtų išryškėti, kad tam tikra Rusijos visuomenės dalis pasirengusi grąžinti "svetimą žemę", jos atsisakyti.

Tiesa, šitokia pozicija dar itin silpna. Jos laikosi, ją puoselėja tik nedidelė rusų inteligentijos dalis, ir ne tiek Kaliningrado srityje, kiek Maskvoje ar Peterburge. Iš tikrųjų šią poziciją gina vienetai, ir jų balsą užgožia šovininistinės isterijos banga. Daug maž organizuotoms politinėms jėgoms Rusijoje, kurios gina tokį požiūrį, ko gero, teatstovauja viena partija - tai Rusijos Demokratinė Sąjunga (RDS), kuriai vadovauja Valerija Novodvorskaja. Šios organizacijos nepalaiko Rusijos valdžia: ją įtarinėja, persekioja, laikydama ekstremistinę grupuotę, kuri nesilaiko realių politinių jėgų išdėstymo rėmų.

Priešpriešindami šią poziciją oficialiam šovininistiam požiūriui, žinoma, mes lyginame savo mastus ir dydžiais nesulyginamus dalykus. Pirma, "visa prezidento kariauna", visa valstybės galybė, visa apsunkusi posovietinės Rusijos visuomeninės sąmonės inercijos jėga; iš kitos pusės - vos tegirdimas individualybių balsas. Vis dėlto, patirtis rodo, kad ir menka kibirkštis gali sukelti didelį gaisrą, kad ir saujelė disidentų Brežnevo epochoje sugebėjo pasipriešinti valstybės mašinai, sukėlusiai agresiją prieš Čekoslovakiją ir karą Afganistane.

Rusai neretai "gąsdinami" Lietuva, ir net demokratinė spauda stengiasi išpūsti mitą apie kažkokią grėsmę, kurią Kaliningradui kelia Lietuva. Antai vienoje iš šiaip jau objektyvių pastabų po SSSR iširimo apie Kaliningrado kraštą "Argumenty i fakty"

/nukelta į 5 psl...../

TARPTAUTINIAME TEATRŲ FESTIVALYJE didelį susidomėjimą sukėlė iš Vilniaus atvykęs "LITHUANIAN INTERNATIONAL FESTIVAL THEATRE LIFE" teatras su veikalu TRYS SESERYS. Režisoriaus ir aktoriai buvo entuziastingai sutikti tiek Montrealio publikos, tiek spektaklio žiurovų Quebec'o miesto teatre. Entuziastai nebūtinai visa kam pritarė šiame A.Čechovo pastatyme, tačiau buvo labai susidomėję ir įvertinę. (Plačiau - kitame NL nr.)

ironiškai Lietuvą pavadino "neramiu kaimynu", nes, girdi, kalbant apie kaimynus,;

...."didžiausią rūpestį kelia ne vokiečiai, o Lietuva. Kai tik jos santykiai su Maskva paslyja, Kaliningradui Vilnius ima 'prisukinėti veržles'. Per Lietuvą eina visos prekės - naftos produktai ir maistas. Jos rankose ir elektros tinklo kirtiklis (...). Nors daugybės užsieniečių antplūdis pakėlė kainas ir dėl to Kaliningradas tapo vienu iš 10 brangiausių Rusijos miestų, jos čia vis dėlto mažesnes nei ten, už Nemuno, Lietuvoje. Atsirado tarytum koks 'dulkių siurblys': iš srities išsiurbiamas viskas, kas turi bent kokią vertę, - maistas, daiktai, iš kolūkio ar tarybinio ūkio nuvaromi galvijai, gabenamas gintaras (nuo metu pradžios buvo sučiupta 512 kg kontrabandinio gintaro)...Vien per pusmetį buvo užkirstas kelias iš srities pervežti į Lietuvą spalvotųjų metalų už 600 mil.rublių"

Štai šitaip formuojamas Rusijos miesčionio mentalitetas. Šitaip jam kuriami niūrūs mitai apie dabartinę Lietuvą, kuri tarytum tik ir rezga politines intrigas prieš Kaliningradą, iš srities išpumpuoja ir netgi išsiurbia viską, kas vertinga, vadovauja kontrabandai, supirkinėja vogtus galvijus, gintarą, metalą, bet gali kaliningradiečiams nutraukti ir "deguonies" tiekimą (mįslingas "energijos tinklo kirtiklis"). Apie tai, ką Lietuva daro Kaliningrado srities naudai, kokią naštą užsikrauna savo ekonomikai ir transporto tinklui, padėdama nuo Rusijos nutolusiam Kaliningradui ekskalavimui, kokia pozityvi ir vertinga yra Lietuvos kultūros įtaka truputį laukiniam kaimynui, Rusijos spaudoje pastaraisiais metais man neteko rasti nė vieno žodžio.

Šiandieninis Lietuvos istorijos mokslas, etnologija ir viešoji nuomonė apie Rytprūsius, kaip Lietuvos kaimyną, gana neutrali: tarsi nieo bendro nesama. Pretenzijų nereiškama. Šiuo atveju tik vakarų lietuviai, Mažosios Lietuvos lietuviai arba lietuvninkai (rus.transkripcijoje - litovniki), aiškiai išsako savo interesus. Dr. Algirdas Matulevičius savo knygoje "Potsdamas ir Karaliaučiaus kraštas" (V.,1996.P.123) rašo, kad šis krašto senbuviai "šimtmečius gyveno nuo Klaipėdos iki Šventpilsės (Heiligenbeil) Aistmarį (Frisches Haff) pakrantėje ir nuo ten į rytus iki Geldupės (Goldapp) ir Dubeninkų (Dubeningken), tai yra Kaliningrado srities-Lenkijos sienos. Lietuvininkams, išsibarsčiusiems po pasaulį, tik Mažoji arba Prūsų, Lietuva (Klein Litauen, Preussisch-Litauen, Lithuania Minor), kaip Rytų Prūsijos (Ostpreussen) dalis, yra jų tėviskė. Teisės į ją niekada nenustoja galios".

Visam tam Rusijos visuomenė yra apkurtusi, mūsų mokslinės etnografijos žodyne nežinoma sąvoka "lietuvininkai", o Rusijos politikai ir politologai (tarp jų ir ypač susirūpinę likimu rusų "tėvynainių",

po SSSR iširimo atsidūrusių nepriklausomose valstybėse, ir pasirenkę ginti jų "teises") nė nepagalvoja, kad kokia nors etninė grupė (šiuo atveju lietuvių tautos dalis), tuo labiau pasaulyje išsibarsčiusi jos diaspora, gali būti teisės subjektas, reiškiantis savo pretenzijas į kraštą.

Prūsų etnoso atgaivinimas

Čia reikėtų priminti, mūsų nuomone, naujus, idomius bandymus tarsi reanimuoti prūsų etnosą, prūsų kalbą, senąją prūsų (baltų) kultūrą. To šiuo metu ėmėsi nedidelė Lietuvos mokslininkų humanitarų ir visuomenės veikėjų grupė.

Šie bandymai jau pelnė tam tikrą tarptautinį pripažinimą. Lygiagrečiai su Vilniaus klubu ("Tarptautinė brolija" - "Internationale Brudergemeinschaft "Prusa", įkurtu 1988 m., veikia prūsų kultūros bičiulių draugija (ne vokiečių, o baltų) "Tolkemita" Vokietijoje. Prof. Lėtas Palmaitis, Vilniaus universiteto Baltų filologijos katedros vedėjas, energingai dirba, atkurdamas senosios prūsų kalbos leksikos fondą, kad ji taptų gyvąja kalba. Kaip teigia istorikas Jonas Trinkūnas, "...ieškant Prūsijos ateities, nereikėtų atmesti ir vadinamojo 'prūsų kelio' - atgaivinti neoprūsiskąjį etnosą".

Beje, tai absoliučiai unikalūs eksperimentas, ir pirmieji rezultatai rodo, kad prūsų kalba, ko gero, bus atgaivinta. Šiuolaikinėje etninėje istorijoje esama pavyzdžių, kai pavykdavo išsaugoti dar ne visai išnykusias nedideles tautas. Antai Sibiro jukagyrų, Krymo karaimų ir krimškų, o Europos finougrių arealų - ingermanlandiečių, ižorų, lybių, Kaukaze - talyšių arba udių, Tolimuosiuose Rytuose - itelmenų. Sachaline - oroku, Kurilų salose-ainų tėra keli šimtai, netgi vos kelios dešimtys. Bet šios tautelės gyvuoja, gindamos savo senąsias teises. Jos gyvena savo istorinėse vietose, jų teises saugo atitinkamos valstybės struktūros ir tarptautinės organizacijos. Bet nuo prūsų šios tautelės skiriasi: etnografijos mokslui jos nebuvo išnykusios, išnaikintos arba visiškai asimiliuotos. Jos figūravo pasaulio etniniame žemėlapyje - kad ir nedidukais lopais, todėl jų atgimimą vis dėlto galima pradėti ne nuo nulio.

..... Pasisekus Lietuvos humanitarų moksliniam (lingvistiniam, istoriniam, etnografiniam, etnopsichologiniam) eksperimentui ir atsiradus prūsų "homunkului" o tiksliau "etnokului", susidarytų rimtų geopolitinių ir etnopolitinių problemų. Jei būtų atgaivintas prūsų etnosas, tegul ir labai negausus, turintis savo kalbą, kultūros tradicijas, o svarbiausia - savimone, iškart kiltų subjekto juridinės, valstybės teises į šį kraštą problema. Kraštą reikėtų dekolonizuoti, o baltų Prūsija būtų natūrali ir artimiausia Lietuvos sąjungininkė arba jos sudėtinė dalis. Betgi šiandien toks tikslas - tolima, beveik fantastinė perspektyva, kurią dar sunkoka apibrėžti. /pabaiga kitame NL nr./

NUSIŠYPSOKIME:

- Pacientas guli ant sofos ir aiškina gydytojui:
  - Man atrodo, kad austrės netiko mano organizmui.
  - Gal buvo nešviežios? klausia gydytojas, čiupinėdamas žmogaus pilvą.
  - Ne, šviežios.
  - Kaip jos atrodė, kai atidarėte geldele? - tęsia gydytojas.
  - Ką, reikėjo atidaryti geldele?

- Vaikinas niekaip negalėjo sugalvoti, ką gi padovanoti mylimajai Valentino dienos proga. Tuomet paklausė motinos:
  - Mama, jei tau vėl būtų aštuoniolika, ko norėtum labiausiai?
  - Tada tai jau nieko daugiau nebenorėčiau! - atsakė ji.

- Kai našlei buvo perskaitytas jos nesenai mirusio vyro testamentas, ji sužinojo, kad didesnę turto dalį šis paliko kitai moteriai. Įtūžusi našlė nuskubėjo į paminklų dirbtuvę, kad pakeistų įrašą antkapėje.
  - Labai gaila, ponija, bet aš jau iškalčiau "Ilsėkis ramybėje". Nieko nebepašalinsiu pakeisti.
  - Na gerai, - sako našlė - pridėkite: "kol mes susitiksime!"

- Firmos vadovas naujai priimtam darbuotojui:
  - Mes labai vertinam iniciatyvą. Kiekvienas pats turi žinoti, ką reikia daryti, todėl tikiuosi, kad ir tu nedelsdamas imsis darbo, jei pamatysi, kad kas netvarkoje!
  - Supratau, - atsakė jaunuolis.
  - Gal galiu tuoj pat nunešti į valyklą jūsų kostiumą.

O.LAŠAS

APIE NUOVARGI

Dažnai nuovargio priežastimi yra netinkama kūno laikysena. Kenkia ir - rotis sėdėti susikūprinus, įtraukus ir nuleidus galvą. Tada plaučiai yra suspausti ir taip įkvepiama mažiau oro, - gaunama mažiau deguonies, tad ir greičiau pavargstama. Neįprasta galvos padėtis vargina nugaros raumenis ir nuo to gali skaudėti galvą.

Jei įpratote netaisy - klingai sėdėti pakeiskite tą įprotį.

Jei jaučiatės labai pavargę, o dar laukia būtinai darbai - atsigulkite patogiai ant grindų, užmerkite akis, atpalaiduokite raumenis. Pasistenkite apie nieką negalvoti, atleisti į ramybės stovį. Po 4 - 5 minučių pamažu grįžkite prie įprastų minčių ir iš lėto atsistokite. Nustebsite, kaip jausitės atsigavinę!

Prasta nuotaika didina nuovargį, o nuovargis yra ir blogos nuotaikos priežastis.

Jeigu nuovargis padažnėja, tai kreipkitės į gydytoją. Tai gali būti paseka vidaus infekcijos, prasto virškinimo; tulžies ar kepenų uždegimas arba dažniausiai - netinkama mityba.

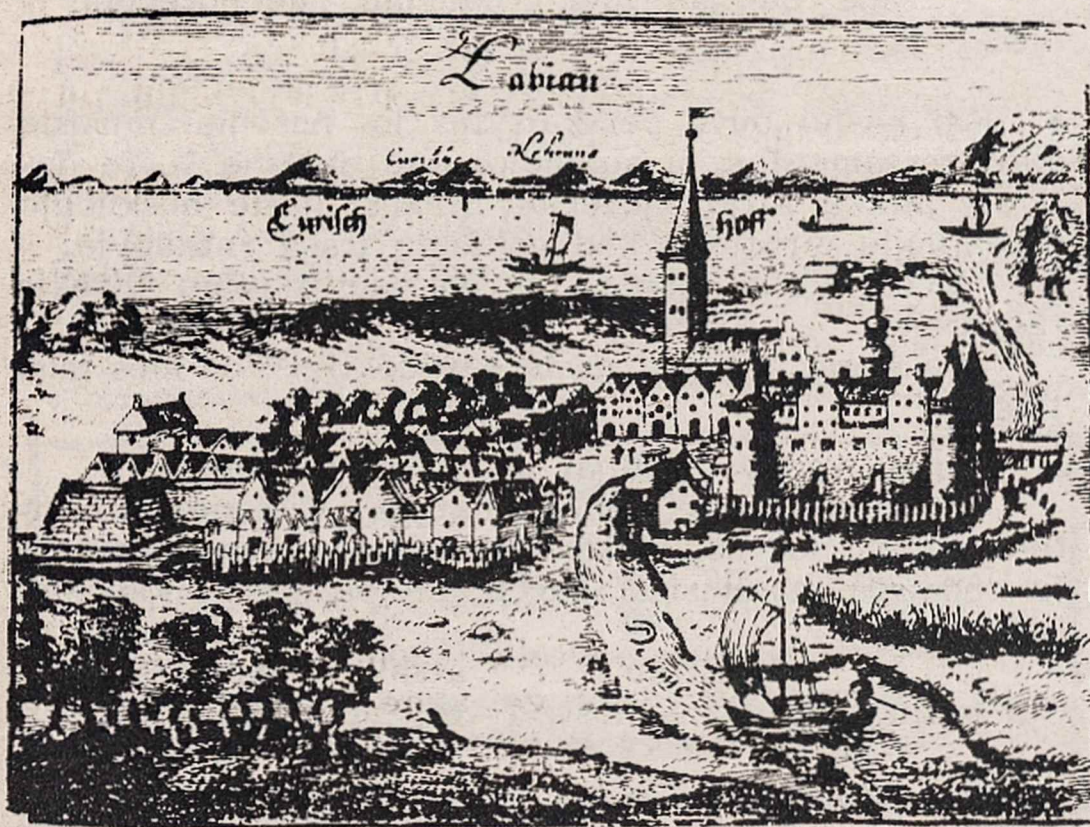
Jeigu organizmas negauna baltymų ir riebalų (pieno, sviesto, jogurto, sūrio) ir angliavandenių, nuovargis kaskartą vis didėja. O iš šių maisto produktų kepenys gamina elementus, reikalingus raumenų ir smegenų darbui.

Taigi - nauji, geri įpročiai padės jums atsigauti ir susigrąžinti gerą nuotaiką.

MARTYNAS GELŽINIS MŪSŲ GIMTINĖ MAŽOJI LIETUVA

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDAS
MOKSLO IR ENCIKLOPEDIJŲ LEIDYKLA

VILNIUS
1996

MŪSŲ GIMTINĖ MAŽOJI LIETUVA. Martynas Gelžinis. Išleido Mažosios Lietuvos Fondas-Mokslo ir Enciklopedijų Leidykla. Vilnius, 1996. 598 psl., 1.000 tiražu išleistoje mokslinėje knygoje apie Mažosios Lietuvos istoriją, paruošta išsami ir imponantiška bibliografija, 146 psl. paskirti vokiečių ir anglų kalbomis perduoti pagrindiniai šios istorinės studijos faktai. Šis didelio kruopštumo ir nepaprastų pastangų dėka leidinys yra nuostabus liudijimas ne tik praeities, bet ir dabarties žmonių atsakomybės bei sugebėjimų, dirbant istorinį darbą.

MARTYNAS GELŽINIS

(1907 - 1990)

Martynas Gelžinis gimė 1907 m. sausio 12 d. Klaipėdos priemiestyje Vitėje, žvejų šeimoje. Tėvai nusprendė verstis žemdirbyste ir išigijo ūkį netoli Klaipėdos, Lelių kaime. Baigęs to kaimo vienklasę pradžios mokyklą kaip gabus mokinytis pateko į prie Klaipėdos mokytojų seminarijos veikiančią ir jaunuolius seminarijai ruošiančią "preparandų mokyklą". 1928 m. baigęs mokytojų seminariją, mokytojavo Klaipėdos Vytauto Didžiojo gimnazijoje ir Mokytojų seminarijoje, išleido lietuviškoms mokykloms skirtą mokslo vadovėlį "Mano gimtinė". 1938 m. baigė Klaipėdos prekybos institutą. Gavęs valstybinę stipendiją, tęsė prekybos mokslus Paryžiuje.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, su šeima grįžo į Lietuvą, kur buvo paskirtas Šiaulių valstybinės aukštesniosios prekybos mokyklos direktoriumi. Sovietams okupavus Lietuvą, 1940 m. buvo enkavedistų suimtas ir 1941 m. išleistas sovietų vokiečių politinių kalinių pasikeitimo susitarimu.

Po karo Gelžinis su šeima apsigyveno Lubecke, Vokietijoje, čia tapo pirmuoju Lubecko lietuvių gimnazijos direktoriumi. Vėliau išitraukė į tautinę ir politinę veiklą: buvo VLIKo (Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto) Tarybos narys informacijos reikalams, o vėliau ir Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio atstovas. Su pranešimais apie padėti Lietuvoje dalyvavo pasauliniuose kongresuose Strasbūre, Königssteine ir kitur. Įvairiomis progomis kalbėjo per "Amerikos balsą", suorganizavo prie Baltijos jūros Klaipėdos ir Vilniaus žinių sekimo stotį.

Gelžinis į lietuvišką atgimimą išitraukė dar būdamas mokinytis. Ir keista likimo ironija - kaip daugeliui Mažosios Lietuvos veikėjų, taip ir jam įkvėpimą davė pradžios mokyklos mokytojai vokiečiai. Štai ką jis pasakojo: "Mano tautinį atbudimą paskatino Lelių mokyklos mokytojas Steinbacheris. Tai buvo Pirmojo pasaulinio karo metais, kai 1917 metais vakarų fronte vokiečiai ruošėsi

paskutinei didžiajai ofenzyvai. Jie tuo metu buvo labai pikti prieš vislab, kas nevokiška. Paliestos buvo ir mokyklos. Klaipėdos krašto mokyklų mokytojai gavo griežtą nurodymą saugoti, kad mokyklose pertraukų metu vaikai nekalbėtų lietuviškai. Bet Lelių mokyklos mokinių santykiai su mokytoju buvo išskirtini ir atžagareiviški: jei, pavyzdžiui, jis įsakydavo vienaip, tai mokiniai būtinai stengdavosi daryti ant- raip. Taip buvo ir su lietuvių kalbos draudimu. Mes dar daugiau pradėjome lietuviškai kalbėti. Negana to, pagal įprastą mokinių atžagareiviškumą griežtiems įsakymams, prie lietuvių kalbos prisidėjo ir mokiniai vokiečiai. Tai, žinoma, mokytojų Steinbacheriui buvo per daug ir jis, vieną kitą iš mūsų pasigavęs, skaudžiai "įkrėsavo" lazda, kad kelias dienas būdavo sunku prisėsti. Bet taip elgdamasis jis nejautė, kad mums lietuviukams, tautinius jausmus pažadino, nes dabar pradėjome domėtis ir kelti klausimą: kaip tai yra, kad mokytojas tik lietuviukus už jų tėvų kalbos vartojimą baudžia, bet ne vokiečius?

Jau išmokę gerai skaityti, atsakyno ieškojome tėvų knygų lentynose. Ten iš senų kalendorių ir kitų lietuviškų raštų pradėjome ieškoti žinių apie mūsų tėvų ir tautos kilmę, jos garbingą praeitį. Vėliau už tokią sukeltą mumyse žingeidumą visuomenei buvau dėkingas piktam Lelių mokyklos vokiečiui mokytoju!

1935 m. vasarą Klaipėdoje įvyko didysis Klaipėdos krašto santariečių kartu su jaunalietais sąskrydis. Vietoj pasitraukusio Jono Grigolačio sąskrydis išrinko Martyną Gelžinį "Santaros" vadu.

Naujasis energingas vadas brošiūros SANTARA išangos žodyje tuomet rašė, kad nešioti "Santaros" uniformą, žygiuoti tvirtais žingsniais su vadinamu žaliuoju jaunimu yra kiekvieno krašto jaunuolio ar jaunuolės šventa pareiga.

Bet naujo vado nubrėžtos ideologinės jaunimo veiklos gairės, ne visai buvo priimtinos tokiems Mažosios Lietuvos veikėjams kaip Vydūnui, Jonui Aušrai, Kristupui Paurai, Adomui Brakui ir kitiems. Todėl pastarųjų vadovaujamas jaunimas daugiausia laikėsi nuošaliai. Jie nepripažino uniformų ir savo renginiuose, ypač kaimuose, stengėsi tvirtinti ir sąmoninti lietuviškumą jiems įprastu senu būdu. Tik daug vėliau, kai "Santara" pradėjo plačiau reikštis kultūrinės veiklos baruose, ji gavo didesnę krašto lietuvininkų pritarimą.

Martynas Gelžinis buvo karštas, kitus uždegti sugebantis kalbėtojas. Senieji lietuvininkai dar gerai prisimena Gelžinio 1938 m. vasarą pasakytą atsisveikinimo kalbą prie santariečio Petro Kontauto karsto Klaipėdos miesto kapinėse. Kontautas buvo nušautas krašto autonominės policijos per riaušes uoste su vokietininkais. Gelžinio politiniu atspalviu pareikšto protesto atgarsis netrukus pasiekė Berlyną ir po poros dienų Vokietijos pasiuntinys Lietuvai pareikšė nacių vyriausybės nepasitenkinimą.

Martynas Gelžinis turėjo griežtus principus, kurių tvirtai laikėsi ir taip lengvai nekaltaliojo. Tai buvo karštas mažlietuvis patriotas, kurio tvirtą nusistatymą galėjo suformuoti tik toks įvairių politinių įtampų patyres mūsų lietuviško pajūrio kraštas. Kai vienas ar kitas mažlietuvis inteligentas nenorėdamas beprasmiškai žūti sovietiniame pragare, nuolaidžiavo dėl savo tautybės, Gelžinis tokio žingsnio nepripažino: "Dėl mano lietuviškos tautybės gynybos ant manęs užpyko gestapas ir visaip ant manęs rūgoja. Bet ką darysi, juk mes savo tautybės negalime išsivilkti kaip senus marškinius! Ne, ir ant amžių ne! Jei Lietuva mums buvo gera geraisiais laikais, tai blogais laikais mes turime jai būti dvigubai ištikimi" (iš vieno jo karo metu rasyto laiško).

Tvirtų pažiūrų jis laikėsi ir dėl bendradarbiavimo su buvusia okupuota Lietuva. Keturis dešimtmečius jis jo vengė dažnai kitus dėl to kritikuodamas. Tik per paskutinius Lietuvos atgimimo metus griežtas jo nusistatymas dėl bendradarbiavimo su tauta kiek sušvelnėjo. Jis pradėjo sutikti, kad tiek Lietuvos, tiek išeivijos mokslininkai ir istorikai turėtų bendradarbiauti Mažosios Lietuvos labui. Gal todėl, kad jis pats apie Mažąją Lietuvą nuolat galvojo, apie ją rašė, kalbėjo, kėlė ir gvildeno jos klausimus. Jo publikacijos ir kūrybinės raškos baras šioje srityje buvo nepaprastai didelis. Savo įvairiuose raštuose jis tardavo kartų žodį oponentų adresu, dažnai vėliau apgailestaudamas, kad per aštriai pasisakęs. Ypač jautrus buvo Mažosios Lietuvos sienų klausimais. Tokie ir panašūs polemikai publicistiniai darbai Gelžiniui atėmė daug laiko bei energijos ir jis nebesuspėjo parašyti taip reikalingo ir svarbaus Mažosios Lietuvos bylai ginti anglų

/nukelta į 7 psl...../

chicago

● **TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS** Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, rengiamas birželio mėn. 15 d. 12:30 val. p.p.

Rengia LB Lemonto Akės valdyba ir Partizanų Globos Fondas. Pagrindinį žodį tars Jonas Čeponis, -buv. partizanas vadina -mas Vaidila. Dabar jis yra Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio pirmininkas.

● **Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras** pasikvietė talkai specialistes iš Lietuvos katalogavimo darbams. Jos čia dirbs 3-6 mėnesius.

OPEROS PREMJERA MARTA

Per savo 41 sezoną Čikagos Lietuvių Operos kolektyvas sudainavo ir suvaidino daug pasaulinio garso kompozitorių bei lietuvių kūrėjų parašytų operų. Ši pavasarį buvo atlikta dar viena jų - ši kartą rečiau statoma Friedrich von Flotow 4 veiksmų opera MARTA. Ją čikagiečiams padėjo išvesti į sceną Kauno Muzikinis Teatras, su kuriuo prieš porą metų užmegsti ryšiai vis duoda gerus vaisius ir prailgina Čikagos Lietuvių Operos amžių. Kaip žinome, pernai švenčiant operos 40-tąją sukaktį, Čikagos ir Kauno vienetai buvo pastatę bendromis jėgomis Banaicio JŪRATĖS IR KASTYČIO operą. Į Čikagą tuomet buvo iš Kauno atvykę tenykščio muzikinio teatro didelė grupė: solistai, choristai, baleto šokėjos, vadovai, net ir orkestro muzikantai. Ir ši kartą atvyko beveik visi solistai (išskyrus vieną - Vaclovą Momkų), rež. Gintautas Žilys, dirigentas Julius Geniušas. Solistų tarpe buvo kauniečiai Sabina Martinaitytė (pernai ji dainavo čia Jūratės rolę), Rita Preikšaitė, Juozas Malikonis, Jonas Antanavičius.

Mažesnėse rolėse dar pasirodė Marijus Žiedas, Julius Savrimas, Lidija Rasutienė, Virginija Jackevičiūtė, Giedre Nedveckienė. Chormeisteriu buvo jau ilgesnį laiką Čikagoje gyvenantis Ričardas Sokas. Apšvietimo ir scenos reikalus tvarkė Tomas Rusak ir Laima Šulaitytė - Day, o grimo-Eglė Rukštelytė.

Dekoracijos ir kostiumai buvo išnuomoti iš Stivanelle Costume Co.

Žinoma, operos nebūtų galima pastatyti be choro, kuriame dainavo daugiau negu 50 žmonių. Tai - čikagiečiai lietuviai - dainos mėgėjai, kurių paaugoti šimtai valandų įgalino šios operos pasta-

/nukelta į 7 psl...../

/.....atkelta iš 6 psl./

tymą. Taip pat buvo pasamdytas 40-ties žmonių orkestras, sudarytas iš profesionalų, priklausančių profesinei sąjungai. Kaip teko girdėti, jų samdymas sudarė didžiąją pastatymo išlaidų dalį (apie 40 tūkst. dol.). Taip pat teko išgirsti tvirtinimą, jog pigiau būtų atvežti muzikantus iš Lietuvos, negu samdyti vietinius (gal mažesnia - me sąstata ir būtų užtekę...) nes, kaip pastebime, dabar jau yra sunkumų surasti atsivežtiems iš Lietuvos žmonėms nakvynes. Šiame orkestre grojo ir čikagietė profesionalė muzikė - Linda Veleckytė.

Pati "Martos" opera yra žaisminga, nesunki ir publikai, kaip atrodo, patiko. Ji labiau panešėjo į operetę, o ne į operą - kokias anksčiau buvome įprate matyti. Joje, išskyrus vieną, neužtinkame ir žymesnių arijų. Tačiau, pagrindinių 3-jų solistų sugebėjimai ir jų pasiruošimas buvo pakankamai geras, kad ši opera nusikambėtų profesionalizmo gaidelę. Solistai - Sabina Martinaitytė, jaunoji Rita Preiksaitė ir Jonas Antanavičius savo sudėtingesnes roles atliko be priekaištų.

Operos spektaklis įvyko, jau tradicine tapusia, Morton East Vidurinės Mokyklos didžiulėje auditorijoje, kurioje telpa arti du su puse tūkstančio žiūrovų. Publikos salėje galėjo būti apie pusę salės, kas, žinoma, yra gal truputį per mažą tokiai didelei Čikagos lietuvių kolonijai. Žinant, kad anksčiau prirėkavo keturių arba bent dviejų spektaklių (du spektakliai buvo dar pernai), atrodo, kad einama žemyn.

Tačiau dar pasiduoti nežadama, nes jau numatytas ir sekantių metų spektaklis - operetė Čigonų Baronas. Atrodo, kad draugystė su Kauno Muzikiniu Teatru čikagiečius dar išlaikys gyvais ir ateityje. O turėti savą Lietuvos Operą Čikagoje jau daugeliui yra pareiga ir jos netekimas ne vienam sukeltų gana didelį liūdesį, nežiūrint nemazų išlaidų (norint sudurti galą su galu, reikia prašyti aukų iš mūsų visuomenės, rengti visokių pridėtinis renginius ir daug kam dirbti be jokio atlyginimo, - bet tai juk lietuvių tarpe juk nėra jokia naujiena). Gal tik naujai į šį kraštą atvykstantieji nelabai tai supranta. Tačiau, reikia pasakyti, kad operos narių tarpe jau yra ir naujai į Ameriką iš Lietuvos atvažiavusiųjų, ir jų skaičius turėtų didėti.

Edvardas Šulaitis

RUSIJA PRO AUTOBUSO LANGA

Stasys Dalius

(pabaiga)

Atvykstam prie Kremliaus sienų. Mūro sienoje yra palaidoti komunistų veikėjų pelenai, o žemiau kapai su biustais šių žymių bolševikų: Stalino, Kalinino, Žukovo ir kt. Jų ilgiausia eilė suguldyta po marmuro plokštemis žemėje prie sienos.

Ten pat ir "Gum", - didžiausia parduotuvė Maskvoje, kuri švenčia jau 100 metų sukaktį. Ją perėję, atsiduriame Raudonojoje aikštėje ir einam prie sienos prisiglaudusio Lenino mauzoliejaus. Eilutė norinčių patekti į vidų visai nedidelė - keliolika žmonių ir labai greit įleidžiami žemyn į tas patalpas. Ten, ant paaugstinimo, po stiklu guli juodu kostiumu aprengtas balzamuotas Leninas. Čia draudžiama fotografuoti, kalbėti, reikia kepurę nusiėmus, nesustojant praeiti pro stiklinį jo karstą. Viduje prieblanda tik Leninas stipriai apšviestas.

Aplankome ir Kremliaus carų muziejų, kuris dabar vadinamas karo muziejumi, bet jame yra yra carų vainikavimo karūnos, drabužiai, ordinarai, karietos, kuriomis važiuota į karūnavimo iškilmes. Taipgi rogės, kuriomis imperatorė Katerina važiuavo iš St. Peterburgo į Maskvą. Arklių papuošalai, net ir pasagos sidabrinės. Karūnacijos kėdės kiekvienam carui buvo vis kitokios, skirtingai paruoštos.

Apžiūrėję muziejų, išėjome į aikštę ir katedrą, kur carai palaidoti. Mauzoliejai iškelti aukštai virš grindų, visi vienodo dydžio. Katedra sujungta maža galerija su caro gyvenamomis patalpomis, per kurią jis patekdavo į katedrą. Kremliaus ribose yra keletas katedrų, bet į kitas nepatekome, nes buvo lankytoms uždarytos. Vidurdienį, viską išvaikščioję, išeiname pro vartus iš Kremliaus rajono.

Pietus valgome Ukrainos viešbutyje, kur gavome rusiškų barščių sriubos. Po to jau išvažiuojame iš Maskvos miesto Kotuzovo gatve, kuri baigiasi triumfo vartais, paminėti pergalei prieš Napoleoną. Per šiuos vartus Napoleonas išėjęs į Maskvą ir laukė ant kalvelės, kad būtų įteikti miesto raktai, bet jų nesulaukė, nes rusai padegė miestą, pasitraukdami iš jo.

Iš Maskvos veda keturgubas kelias. Pradžioje geras, o vėliau perpus sumažėjo ir liko tik dvigubas. Pakeliui vis dar daug miškų, plačios lygumos, o sodybų labai mažai. Vienoje vietoje pasiekėm didelius javų laukus, o tolimoje dunkso kolchozo trobesiai. Rodyklės ant kelio rodo 200 km. į Smolenską, jau ir lotyniškėmis raidėmis.

Smolenskas ir Gudija

Popietinis sustojimas vėl miške, kur mūsų vadovė vaišino Maskvoje nupirktais bananais. Visi keliauninkai juokaudami tuojau pavadino sustojimo vietą bananų mišku. Artėjant prie Smolensko pasimato daug laukų su nokstančiais javais ir ganosi didesnės bei mažesnės karvių bandos. Pasibaigia lygumos, prasideda neaukšti kalnai, kalvos, autobusas tai kyla aukštytyn, tai leidžiasi žemyn.

Smolenską pasiekiamo 6 val. vakare ir važiuojame tiesiai į Uspensko katedrą, kurios bokštai kyšo kalvos aukštumoje. Nuvažiuojame per dieną 410 km. Smolenskas turi 400,000 gyventojų, kronikose jau buvo paminėtas IX šimtmečiu. Čia ne kartą Lietuvos kunigaikščių pulkai kariavo, nes Smolenskas buvo kunigaikštystės žemė.

Uspensko katedra auksu žiba, iki lubų ištaisyta. Čia dalyvavome pamaldose, kurias pravedė Metropolitas su svita kunigų, giedant chorui. Iškilminga procesija su degančiomis žvakėmis ir smilkalais,

MARTYNAS GELŽINIS /.....atkelta iš 6 psl./

kalba veikalo "The Problems of Lithuania Minor (Mažosios Lietuvos problemos).

Martynas Gelzinis gyveno savo nuosavame name Farmingdale miestelyje, New Yorko valstijoje. Čia tarp gausybės raštų ir knygų, nebaigtų studijų buvo šio kovotojo už Mažąją Lietuvą pasaulis.

1978 m. po sunkios ir kantriai iškentėtos ligos mirė jo gyvenimo draugė Herta, kilusi iš Klaipėdos krašte žinomos lietuvininkų Girtų šeimos. Nuo pat jaunų dienų tėviškėje ji buvo savo vyro darbų skatinėja ir rėmėja. Jos mirtį Gelzinis skaudžiai išgyveno. New Yorke gyveno autoriaus duktė Rūta. Daug džiaugsmo jam suteikė aukštuosius mokslus baigę aūnkai.

1987 m. autorius su šeima atšventė savo aštuoniasdešimtmetį. Sukaktuvės buvo paminėtos ir išeivijos spaudoje. Paskutiniaisiais gyvenimo metais jo sveikata labai pablogėjo: buvo kelios sunkios širdies operacijos, nuo kurių jis neatsigavo. Mirė

apėję aplink visą katedrą. Ortodoksų pamaldos, pasak vadovo, trunka tris valandas ir būna labai iškilmingos. Paprastai prasideda 6 val. vakaro. Šios katedros architektūriniu puošnumu ir Napoleonas buvo sužavėtas. Iš katedros išėję, sustojome pakalnėje prie Kutuzovo paminklo. Nuo paminklo labai aiškiai matoma Uspensko katedra blizganti visais keturiais bokštais.

Vos išėjus iš katedros, apačioje prie mūsų autobuso pasidaro lyg mažas turgus. Apspinta keletas prekybininkų su krepšiais, pripildytais įvairių suvenyrų, kuriuos išdėstę ant žemės rodo ir mums siūlo pirkti. Taip visiems kartu bežiūrint prekes bei derantis, staiga visi prekybininkai dingę. Pasirodo, policijos masina iš kurios greit iššoka pora policininkų ir klausia kieno paliktos prekės stovi ant akmens? Niekas nežino. Bet atsiranda jaunas vyras, kuris sako, kad tai jo prekės. Policija surenka visas prekes ir tą vyruką, įsisodinę į mašiną, nusiveža. Pasirodo, jiems draudžiama prekybą vesti prie stovinčių turistų automobusų.

Mums dar kiek žėnyn paėjus, prie Kotuzovo paminklo, ir ten befotografuojant, tas pats vyrukas su prekėmis krepšyje, vėl prisistato. Jis vadovui Borisui pasisako, kad kainavo iš policijos išsipirkti, bet jį su visomis prekėmis paleido į laisvę. Tai tokia siuose kraštuose tvarka - visi įstatymai apeinami ir kyšiais išsiperkama.

Važiuojam paupiu per visą Smolensko miestą į viešbutį. Matėsi ūkininkų turgus, staliukai apkrauti ūkio produktais, daugiausia daržovėmis. Nors buvo po 6 val. vakaro, prekyba dar tebevyko. Pasiekiamo užmiestyje viešbutį - motelį "Phenix". Prie jo stovi daug sunkvežimių. Tuoj gauname kambarius, kurie yra labai paprasti, be televizorių, lovos tamsiai apklotos, staliukas, lempa, o raktas - vos gali atrakinti - sukasi durų skylėje. Motelis dviejų aukštų, ilgas koridorius, nes turi daug kambarių. Prausykloje vanduo atsiduoda dumbliu. Padėti muilo sulaužyti gabaliukai. Nors ir prasta aplinka, bet pramiegota buvo gan gerai. Ryte pakėlė pabelsdami į duris, nes telefonų nėra.

Pasiteiravau ir užsirašiau kiek čia kainuoja nakvynė: dviguba lova 34,496 rubliai (15.65 dol.), mašinos pastatymas - 3000 rub. (1.40 dol.). Tame motelyje ir pusrytis labai paprastas. Pirmiausia atnešė ant lėkštės pora šaukštų varškės, o paskiau dešrelės. Duoną gavome juodą, sviežią, labai gero skonio, ir sviesto po gabaliuką, marmelado, dar arbatos ar kavos, o prie to, po dėžutę coca-colos. Amerikiečiai tik žvalgosi prie stalo ir juokiasi iš tokių pusryčių, bet pasirinkimo nebuvo - valgyk kas padėta, arba liksi nevalgęs. Dauguma kramsoja tik duoną, neliesdami varškės.

8 val. pajudame iš motelio. Lauke šalta ir debesuota. Po to per kalvotas ir miškingas vietas pasiekiamo Rusijos-Gudijos pasienį, vadovui Borisui pasakojant apie buvusias 15 respublikų. Paminėjo, kad Minskas yra sostinė, bet tik daugiau ant popiešiaus; praktiškai mažai turintis reikšmės. Šiame pasienyje stovi eilės sunkvežimių, per kelis kilometrus išsirikiavusių ir Rusijos ir Gudijos pusėje. Tačiau mūsų autobusą be trukdymų greit praleidžia, o sunkvežimių eilės taip nesiamto pajudant...

Gudijoje laukai gan lygūs. Laukuose daug krūmokšnių. Matosi vienas kitas nedidelis namukas; kolchozų didelės sodybos toliau nuo kelio. Pakelėje sėdi bobutės su krepšiais daržovių ir vaisių, laukdamos pirkėjų. Nesutinkame nei vieno automobilio, važiuojančio mūsų linkme. Kelias tuščias. Pakelėje dar matosi nenupjautų javų.

(nukelta į 8 psl.)

1990 m. spalio 14 dieną. Palaidotas Pawlingo kapinėse (šiaurinėje New Yorko dalyje).

Mūsų tautos likimas taip skyrė, kad į paskutinę žemišką kelionę velionio nepalydėjo tėviškėje matyti žaliųjų santariečių pulkai, bet tik keletas jo pažįstamų, šeimos nariai, du buvę mokiniai, kurie tarė atsisveikinimo žodžius. Kapinės yra gražioje, kalneliais apsuptoje vietoje. Prie karsto duobės išlydėjimo valandą visus nuteikė ir gamta: stiprių vėjo gusių ore blaškomi rudens lapai daugeliui priminė, kad ir mus, pamaldžius lietuvininkus, Apvaizda išblaškė po visus pasaulio kraštus ir vietas negirdetais vardais.

"Gerą kovą kovojau..." prasideda vienas lietuvininkų laidotuvių giesmės posmelis. Šie giesmės žodžiai velioniui ypatingai dera. Todėl po visų jo darbų ir kovų linkme jam užpelnyto atilsio. Nesulaukė jis tėvynės aušros, bet jis liko mums nepamirštas pavyzdys, kaip turime budėti ir kovoti net tik už Mažosios, bet ir už visos Lietuvos gerovę bei jos didingumą.

Ansas Lymantas

7 psl.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems Montrealio, Kanados, JAV ir Australijos lietuviams, Kanados Lietuvių Fondui sunkiausiais mūsų šeimai metais, padėjusiems mums išgyventi ir sudaryti sąlygas, kad Vytautas Bucionis jn. galėtų mokytis, vystydamas savo muzikini talentą.

Ypatingas ačiū Birutei Nagienei ir Seselei Paulei - Vytauto muzikos studijos dar ilgai būtų likusios neįmanomos be Jūsų.

Alfreda ir Vytautas Bučioniai,
"Fonds pour le jeune Vytautas".

PLB IX-TOJO SEIMO DIENOTVARKE

Vilniuje liepos mėn. 3 d. ketvirtadienį, 10 val. bus įvykdytas paskaita: PLB tikslai ir veiklos gairės - Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Po pietų pertraukos: Švietimas - vad. Milda Lankauskienė. 16:30 val. p.p. - Kultūra - vad. Irena K. Lukoševičienė. 18:30 val. v. - Pilnatis sesija-nutarimų priėmimas. Liepos mėn. 4 d. - 8 v. Religija - vad. kun. Edis Putrimas. Simpoziumas. 10 val. r. - Seima, - vad. Rasa L. Kurienė. Simpoziumas. Po pietų pertraukos - 2 val. Jaunimas. Vad. Rita Sakutė. Tema: Jaunimo įsijungimas Bendruomenės veikla. 4 val. p. - Audrius Šileika. Tema: Sportinės veiklos reikšmė PLB gyvenime. 6 val. V. - Pilnatis sesija. Nutarimų priėmimas. Liepos mėn. 5 d. - 8 v. iki 12 val., rinkimai, PLB Konstitucijos pakeitimų priėmimai, pabaiga. 2 val. p. - Partizanų minėjimas ir 5 val. IX PLB Seimo užbaigtuvės "Lietuvos" viešbutyje. Liepos 7 d., 7 val. r. Seimo išvyka į Punkską.

Dešinėje:

Pat Michalski, Gubernatoriaus Jim Edgar asistentė, Rim Dirvonis ir Maysson Deeb, adm. asistentas perduoda Lietuvių Jaunimo atletams sveikinimą.

K a z y s B r a d ū n a s

MIŠKO APEIGOS

Ginkluoti suklaupę girioje,
Žegnodamies maldai:
Ir atleisk mums mūsų kaltes,
Kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams.
(Krikščioniškoji Lietuva)

Aplinkui blykčioja
Žaltvykslėmis žemėpačiai,
Murmėdami:
Tik vienas kraujas atsisteis
(Pagoniškoji Lietuva)

Abi jos pakelia
Mano rankas
Ir sako:
Vaikeli, nusivilk marškinėlius -
Dabar tu būsi paaukotas.

(Iš rinkinio "Prie vieno stalo")

PETRAVIČIAUS AŠARA

Jau medžiai nerimsta vietoje-
Kaip žirgus, vos bevaldai.
Baudžiauninkai sėdi karietoje -
Šventos Onos atlaidai.

Pilnas Alvytas čigonų,
Pilnos pievos arklių...
Viršum sibirinių vargonų
Pilnos padangės kranklių.

Senoji varpinė juosta,
Juodmargės pabaigė pašarą -
Ir per Viktoro skruostą
Ritasi ašara.

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

/.....atkelta iš 7 psl./

RUSIJA PRO AUTOBUSO LANGA /pabaiga/

Pravažiuojame pro taisomą kelią, kur iš dviejų linijų keičiama į keturias. Po jau riedame keturgubų keliu. Pakelėse matosi išarti, išakėti laukai, paruošti, turbūt, žiemkenčių sėjai. Toliau ir platūs laukai su nupjautais javais, kiti dar guli ant pradangių, o kiti suvynioti į rutulius.

10 val. ryte, likus iki Minsko 100 km., sustojimas pamiškėje, nes ir vėl niekur pakelėje nėra tualetų. Todėl reikia ieškoti vietos toliau, paėjus po medžiais. Važiuojant matome pulkus karvių laukuose. Pirmą sykį čia pasimato ir kukurūzų laukai, kurie žymiai prastesni negu Kanadoje - reti ir žemesni.

Artėjant visai prie Minsko, į kuri veda platus kelias. Rodyklės yra ir lotyniškais raidėmis užrašytos. Minskas turi 1.700.000 gyventojų. Didelis miestas - Gudijos sostinė. Į Minską įvažiuavus, nustoja lyti, nors tebėra apsiniaukę, debesuota.

Minske atsisveikinome su vadovu Borisu, o į autobusą ateina miesto vadovė, kuri gražiai angliškai pasakoja apie miestą, kaip Minskas Antrojo pasaulinio karo metu buvo sunaikintas, tik 7 pastatai buvo likę nesugriauti. Viskas naujai atstatyta. Apvažiuojame svarbesnes gatves, parodo valdžios pastatus, kur dar priešakyje jų tebestovi Lenino paminklas, matyti nesirengia jo nugriauti. Virš pastatų plevėsuoja balta-raudona balta vėliava, ir apačioje ant sienos - mūsų Vytis, kuri naujoji Gudijos valdžia herbu pasirinko...

Apvažiavę dalį miesto gatvių su vadove išlipame ir pėsti einame į Jan Kepura parką, prie jo statulos, o toliau fontanas, gėlynai, vaikščioja žmonės. Vadovė dar vis pasakoja apie miestą, kad Minske yra 17 ambasadų ir turi požeminį metro su 12 stotijų, ir dar tebetęsiama tolimesnė jo statyba.

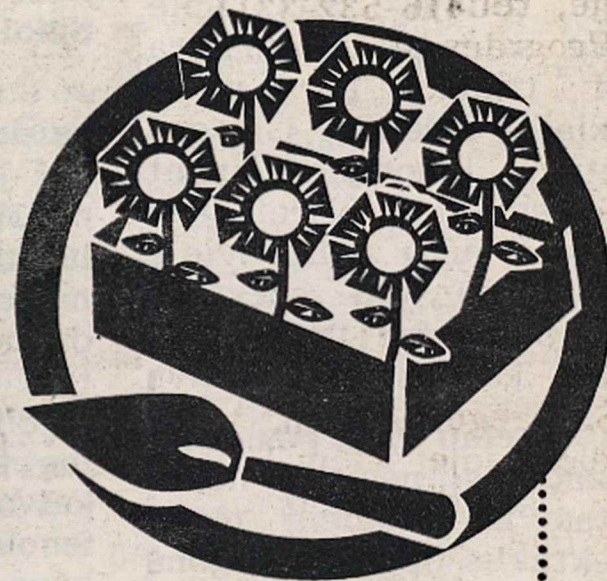
Minske valgome pietus viešbutyje. Pašte perkame pašto ženklus už rublius, o krautuvėje jau rublių neima, reikia Gudijos pinigų arba dolerių. Ant visų pašto ženklų išspausdintas mūsų Vytis.

3 val. paliekame Minską, artėdami prie Lietuvos. Paliekame naują ir svarų Minską, kuris sudarė gerą įspūdį. Išvažiuavus, kuri laiką kelias buvo keturgubas o vėliau tik dvigubas. Ant kelio link Vilniaus, visai nėra jokių mašinų, kartais tik pervažiuoja su arkliuku ir lanku ūkininkas. Pusę penkių pasiekiamo Gudijos-Lietuvos sieną.

xxx

8 psl.

MONTREAL
c'est toi ma ville!

JEIGU MĖGSTATE SODININKAUTI IR GRAŽINTI SAVO APLINKĄ, DALYVAUKITE "FLEURIR MONTREAL 1997" - "MONTREAL IN BLOOM" KONKURSE.

DAUGIAU KAIP 250 LAIMIKIŲ BUS PASKIRTA Miesto gyventojams, grupėms arba organizacijoms atitinkamose kategorijose.

REGISTRACIJOS LAPELĮ GAUSITE SAVO ACCÈS MONTREAL ĮSTAIGOJE "ECO QUARTIER" CENTRE ARBA BOTANIKOS SODE GEGUŽės MĖN. 8 ir BIŽELIO MĖN. 24 d.

JŪSŲ GĖLININKYSTĖS DARBAI BUS VERTINAMI LIEPOS MĖNESI.

Teirautis: **872-1400**

<http://www.ville.montreal.qc.ca/>

toronto

Lietuvių Namų Žinios

● LN gegužės 11 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 152 žmonės.

Svečių knygoje pasirašė 1 iš Vilniaus, A. ir J. Norkai iš Hamiltono, R. ir O. Levstein iš Berlyno. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN Kultūros K-jos narys B. Stundžia.

● LOKIO svetainės lankytojai kviečiami pasinaudoti pasiūlymu bei pagėdavimų dėžute. Laukiama naujų sumanymų!

● Aukos SLAUGOS NAMAMS priimamos Toronto ir Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvuose. Galima siųsti ir tiesioginiai: Labdaros Fondas, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

● LN gegužės mėn. 25 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 110 žmonių.

● LN valdyba posėdžiaus birželio mėn. 26 d., ketvirtadienį, 7 val. v.

● LN Vyrų Būrelis ir jaunimo ansamblis ATŽALYNAS planuoja gegužinę, ji vyks liepos mėn. 6 d., tradicinėje vietovėje: Boyd Conservation parke. Autobusas veš nuo LN ir "Vilniaus" rūmų 12:45 v.p.p. Kelionė nemokama, užsiregistruoti prašoma LN raštinėje, tel: 416-532-3311.

Programoje: muzika, dainos, šokiai, sportas, įdomi loterija. Veiks bufetas.

PENSININKAI GRAŽIAI PAMINĖJO MOTINOS DIENĄ

Š.m. gegužės mėn. 10 d., didžiojoje salėje "Vilniaus Manor" rūmuose minėjimo programą atliko MAIRONIO Mokyklos mokinės 7-12 m. amžiaus. Jos pagrojo ir smuiku, kanklėmis, pianinu, paskaitė eilėraščių. Tai buvo gražus dviejų kartų bendravimas, ir visi gausūs svečiai, net atvykę iš St. Catharines, nepagailejo plovimų.

Mergaitės gavo gėlių, motinos pagerbtos koražais, visi pavaišinti kava su pyragaičiais.

● VOLUNGĖ buvo pakviesta atlikti pavasario koncertą kartu su vietiniu Camerata choru gegužės mėn. 31 d. St. Martin-in-the Fields bažnyčioje.

IŠ LIETUVIŲ KAPINIŲ VAGIA GĖLĖS

Lietuvių Šv. Jono Kapinių Komisija praneša, jog vis gauna nusiskundimų, kad dingsta ypač 1997. VI. 10

tingai gražūs vainikai ir pasodintos gražesnės gėlės. Prašoma visų lankančių kapines, pastebėjus įtartino elgesio pasireiškimus, skubiai pranešti kapinių administracijai.

● KANADOS LIETUVIŲ VETERANŲ SĄJUNGA "RAMOVĖ"

paaukojo \$150,- Lietuvių Muziejui "Anapilyje" ir įteikė žiupsnelį žemės nuo pirmojo žuvusio Lietuvos Nepriklausomybės kovose žuvusiojo Lietuvos karininko Antano Juozai - pavičiaus 1919 m., kapo.

Pirmasis žuvęs kareivis, irgi tais pat metais, kaip žinome, buvo Povilas Lukšys.

● KAPINIŲ LANKYMO DIENA

vyko gegužės mėn. 25 d.

Dalyvavo daug svečių iš Hamiltono, Londono, Ont. Delhi, Oakville ir kt. Buvo aplankytos ir parodos: dail. J. Račkaus bei organizacijų veiklos paroda. Jas suorganizavo "Anapilio" Moterų Būrelis ir Muziejus.

Šv. Jono Lietuvių Kapinių koplyčioje buvo koncertuotos Mišios už mirusius. Jas atnašavo prel. J. Staškevičius-Staškus, kun. Aug. Simanavičius, OFM., Londono, Ont. Šiluvos Marijos kleb. kun. K. Kaknevičius ir kun. Eug. Jurgutis, OFM. Giedojo muz. Jono Govėdo vad. Lietuvos Kaninių P-jos Choras.

Automobilių ir minios judėjimą prižiūrėjo ir gerai tvarkė Toronto VI. PŪTVIO Šaulių Kuopa.

Kanados Lietuvių Fondas

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

\$1500.- Kredito Koop. "Parama"; po \$500.- V. White, R. Dornfeld, M. Lazdutis; \$300.- KLB Sault Ste. Mary Apylinkė; \$250.- KLB Ottawos Apylinkė; po \$100.- G. Kliorikaitis, N. Liacas, P. Basys, R. Karasiejus, V. Lečkaitis, S.G. Noreika, A. Kaminskas, J. Pargauskas, V. Volertas, A.D. Dickson, R. Sriubiskis E.J. Bubnys, A. Stasevičius, V. Juraitis, K. Dubauskas, L.R. Garbaliuskas; \$60.- J.A. Lelis, po \$50.- A. Gudžiūnas, J. Danėnas, J. Popikaitis, M.J. Astauskas;

Aukos už mirusius:

\$5000.- P. Dalienės atminimui per S. Dalių, sūnų L. Klimaitis; \$220.- už K. Čeputį; \$170.- už Česnuliene; po \$75.- už A. Kenstavičių, A. Stalioni; \$20.- P. Jucevičienę.

Palikimai:

A. Urbaičio \$25,392 (\$82,232.11) ir P. Girdžiūno palikimas - \$1000.

Visiems nuširdus AČIŪ!

K.L.F.

PRISIŠKĖLIMO

PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.25%
180-364 d. term. ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	2.75%
2 metų term. indėlius	3.75%
3 metų term. indėlius	4.25%
4 metų term. indėlius	4.50%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	2.75%
1 metų GIC-met. palūk.	3.00%
2 metų GIC-met. palūk.	4.00%
3 metų GIC-met. palūk.	4.50%
4 metų GIC-met. palūk.	4.75%
5 metų GIC-met. palūk.	5.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	2.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.50%
Taupomąją sąskaitą	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.75%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.00%
Sutarties paskolas nuo	7.00%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.25%
2 metų	6.25%
3 metų	6.75%
4 metų	7.00%
5 metų	7.50%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų	4.95%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgage'us iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliučių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC" kortelė

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

CHAMNEY • MC WILLIAMS • DRESHER

CMD Insurance Services

Dėl visų rūšių draudimų Jūs galite kreiptis į Walter Dresher (Drešerį), taip pat naujos automobilių ir namų draudimo reikalais; į Rimą Drešerienę kreiptis jau apdraustų automobilių ir namų reikalais ir į Ričardą Drešerį - dėl visų komercinių draudimų. 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
FAX 905 624-8238

Chamney McWilliams Inc.

Nekilnojamo turto įkainojimas - mortgage'ų, mokesčių, turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį tel. 416 233-3334

DRESHER Appraisal Ltd.

Nekilnojamas turtas. Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Tel. 416 233-3334

DRESHER Real Estate Ltd.

Patarnavimas- greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Paveičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited
2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor) Toronto, Ont. M6S 4W3
416-762-4232 FAX 416 762-5588

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 106 milijonus dolerių

MOKA:

2.00% už 30-89 dienų term. indėlius
2.25% už 90-179 dienų term. indėlius
2.50% už 180-364 dienų term. indėlius
2.75% už 1 m. term. indėlius
3.75% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.50% už 4 m. term. indėlius
5.25% už 5 m. term. indėlius
2.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
3.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
2.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
3.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
2.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000
3.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....7.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų.....5.25%
2 metų.....6.00%
3 metų.....6.50%
4 metų.....7.00%
5 metų.....7.25% (fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų.....4.95%

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 mortgage'us iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgage'ai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaltės elgoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama keliučių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antradien. ir trečiadien. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose - 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke - 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

Paskutinės a.a. Janinos ADOMONIENĖS laidotuvių apeigos Montrealyje vyko Cote des Neiges Krematoriume, palydint kun. Kazimierui Ambrasui, SJ, ir atlikus ritualinius giedojimu sol. Antanui Kebliui

"KAUNO DIENA" PAMINĖJO JANINĄ ADOMONIENĘ

"Janina gimė ir augo iškilioje lietuvių inteligentų šeimoje. Tėvas Antanas Vienožinskis buvo pirmasis Dotnuvos žemės ūkio akademijos direktorius 1921-1923), dėdė Jus-

tinas-žymus lietuvių dailininkas, teta Liuda Vienožinskaitė-Purėnienė-pirmoji lietuvių advokatė.

1936 m. Janina baigė Panevėžio mergaičių gimnaziją, vėliau mokėsi Vytauto Didžiojo Universiteto Teisės fakultete.

Sovietų okupacija ir

karas išardė šeimą, nu-traukė studijas. Tėvas agronomas Antanas Vienožinskis 1941 m. buvo iš-tremtas į Sibirą. Janina su broliu Rimu ir senele pasitraukė į Vakarus, kitas brolis Kęstutis su motina liko Lietuvoje.

Janinai ištekėjus, Ado-

monių šeima apsigyveno tiečiams. Man, kaip ir daugeliui, teko pasinaudoti

Montrealyje. Janina ir Jonas Adomonių šeimos sėtin-gumai aktyviai dalyvavo lietuvių bendruomenės gy-

venime, rėmė Lietuvos laisvės bylos akcijas, jų namas tapo Lietuvių centro globos namais tiek užsienio lietuviams, tiek tau-

Nuoširdžiai užjaučiame dėl skaudžios netekties brolių, pusbrolių ir Janiną pažinojusių draugus.

Prof. Arimantas Dumčius

florida

PAMINĖTA MOTINOS DIENA

Gegužės mėn. 11 d. gražiai papuoštoje klubo salėje, pirm. Albinas Karnius pasveikino visas dalyvaujančias motinas ir močiutes. Aurelija Robertson vadovavo minėjimui. Paskaitą apie motinos paskirtį gyvenime skaitė Nijole Dimienė, išvardindama daug sunkumų, kuriuos turi negalėti modernių laikų motina, kad galėtų gražiai iškauklėti ir užauginti vaikus.

Rūta Dimaitė padėklamavo B. Brazdžionio eilėraštį "Motinai". Naujai susidariusi jaunimo tautinių šokių grupė "Žiogeliai" pašoko keletą šokių, o patys jauniausieji padainavo ir pavaidino "Du Gaideliai". Programos dalyviai savo mamos apdovanojo rožėmis. "Žiogelių" grupėje pasirodė septyni Ross šeimos nariai ir Rūta Dimaitė. Grupei vadovauja Aurelija Robertson, o akordeonu palydi Albertas Ross. Mažiesiems dainininkams Laimutei Bobelytei, Dalytei ir Algirdui Glavinskams, Monikai Abrukaitytei ir Julijui Lukui akompanavo Asta Lukienė. Sceną papuošė Dalia Adomaitienė.

Po programos visi buvo pakviesti mažajon salėn vaisėms.

10 psl.

ALTOS ST. PETERSBURGO skyriaus

metiniame susirinkime, kuri atidarė pirm. A. Shukis, tylos minutę prisiminti ir pagerbti atūtoni mirę skyriaus nariai. Susirinkimui pirmininkavo A. Jonaitis, sekretoriavo E. Šatrai-tienė.

Naujon dviejų metų valdybą išrinkti Alfus Shukis, Antanas Jonaitis. Lola Januskis, Ona Zabukienė ir Eugenija Šatrai-tienė. Į kontrolės k-ją - Antanas Tauginas, Bronius Zabukas ir Mykolas Vitkus.

ALTos skyrius dėkoja visiems aukojusiems Vasario 16-tos proga. Atskiras nuoširdus lietuviškas ačiū Lietuvių Klubui už surengimą Vasario 16-osios minėjimo.

Po susirinkimo dalyviai pabendravo prie O. Zabukienės paruoštų valgių.

A. Jonaitis

ROMO KALANTOS ŠAULIŲ KUOPOS

balandžio mėn. 18 d. surengtas "Pavasario Balius" pavyko labai sėkmingai. Svečių buvo 230. Šiam vakarui vadovavo ir daug pasidarbavo valdybos narė Irena Kusinskienė. Patraukli reklama, vietiniai meninės programos atlikėjai, smagi muzika ir gera vakarienė patenkino visus atsilankiusius. Pelnas paskirtas Lietuvos reikalams.

Balandžio 30 d. Kuopos gegužinės Veteranų parke atsilankė apie 200

svečių. Tai vis nuopelnas nepamainomos Petronėlės Gudonienės paruošiamų "cepelinų", kuriuos visi labai mėgsta. Ši kartą su būriu talkininkių ir talkininkų jų buvo išvirta 498.

Gegužės mėn. 18 d. įvyko Kuopos rengtas Romo Kalantos minėjimas, kuris pradėtas Šv. Vardo bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis. Lietuvių Klubu svetainėje po pietų buvo Antano Jonačio paskaita ir moterų "Kvartetų" atlikta meninė programa.

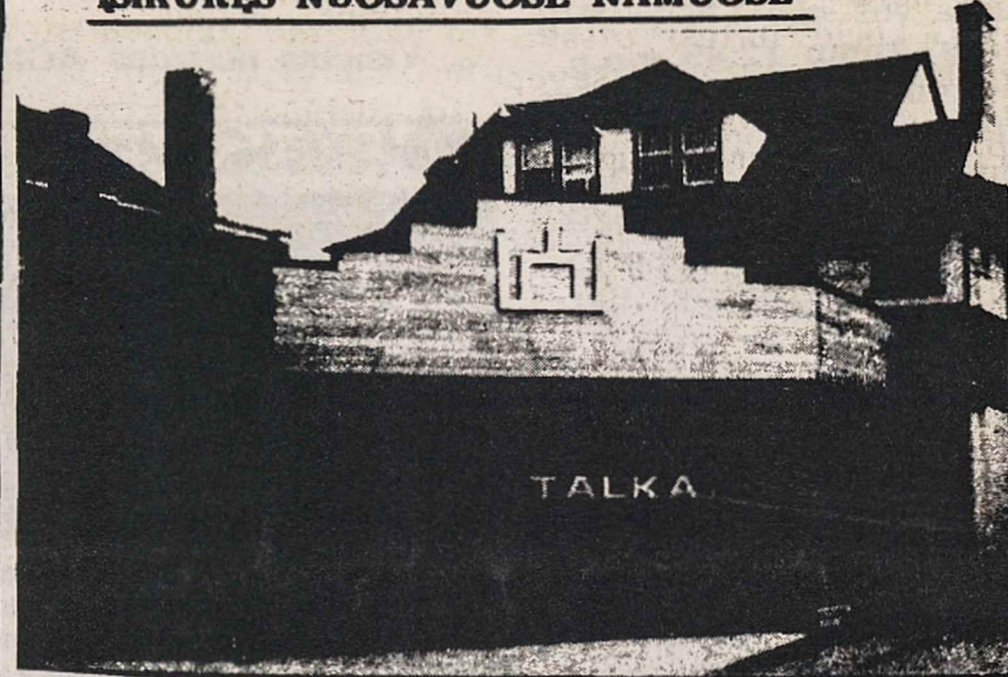
LIETUVOS DUKTERŲ

DR-JOS St. Peterburgo skyriaus metinis susirinkimas, įvykęs gegužės m. 2 d. sutraukė apie 70 narių. Po valdybos narių pranešimų, ilgesnį veiklos apibūdinimą per paskutinius dvejus metus patiekė pirm. Aldona Česaitė. Ji suminėjo įvairius renginius, vartotų daiktų išpardavimus, siuntinių į Lietuvą išsiuntimus, pažymėdama, kad suteikta piniginių parama \$20,740 ir išsiųsta 1715 svarų siuntinių.

Dalis senosios valdybos sutiko pasilikti pareigose, o naujomis valdybos narėmis sutiko būti Prima Vaškelienė ir Halina Žitkienė, kuri apsiėmė eiti vicepirmininkės pareigas.

Buvo aptarta piniginių pašalpos paskyrimas Lietuvon. Taip pat nutarta vėl ieškoti lovų patalynės aukotojų, nes kelios ligoninės ir vaikų namai labai jų pageidauja.

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%
santaukas 2.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 1.50%
INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 2.50%
180 dienų indėlius 2.75%
1 m. term. indėlius 3.00%
2 m. term. indėlius 3.75%
3 m. term. indėlius 4.50%
4 m. term. indėlius 4.75%
5 m. term. indėlius 5.25%
RRSP ir RRIF3
(Variable) 2.50%
1 m. ind. 3.00%
2 m. ind. 3.75%
3 m. ind. 4.50%
4 m. ind. 4.75%
5 m. ind. 5.25%

PASKOLAS

Asmeninės nuo 9.75%
nekl. turto 1 m. 5.050%

Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

Dėkoju pirmininkei Genovaitei Kudžmienei už pakvietimą trumpai pasidalinti keliomis mintimis apie Lietuvą. Tai tema, kuri mano širdžiai labai artima ir miela. Nors dauguma iš jūsų patys keliaujate į Lietuvą ir plačiai skaitote apie ją spaudoje, tačiau gal tik ten gyvenant ir dirbant galima pilniau suprasti ir pajusti kasdieninį gyvenimą.

Pradėsiu nuo savo darbo, per kurį taip netikėtai su šeima atsidurau Lietuvoje. Sutapimas: šiandien lygiai trys metai, kai pradėjau intensyvių kursų Québec'e prieš išvykstant į Lietuvą. Dar birželio mėnesiui nesibaigus, jau radausi Vilniuje ir buvau pradėjusi vykdyti sutartį padėti įsisteigti penkiolikai kredito unijų Lietuvoje.

Trumpai paminėsiu, kad mano darbas nebuvo atidaryti "banko" ar "bankelių", bet dar sunkesnė užduotis. Man reikėjo surasti žmones, kurie patys imtųsi iniciatyvos ir steigti atskiras jų pačių valdomas kredito unijas. Supraskite, kad po 50 metų sovietinės tvarkos, kur viskas buvo "valdiškose rankose", kur valdžia darydavo visus sprendimus už visus piliečius, kur visi buvo "lygūs", kur iniciatyva buvo slopinama - tai nelengva surasti žmones, kurie imtųsi atsakomybės ne tik už save, bet ir už savo kaimynus. Pridėkite dar daugybės bankų bankrotus ir pinigų nuvertėjimus ir paaiškės, kad kredito unijos (kaip "naujos" finansinės institucijos) buvo priimtose su didžiausiu nepasitikėjimu. Kai tiems, kurie bent truputį domėjosi imtis darbo, paaiškėdavo, kad Kanada jiems už tai nieko nemokės (nors mūsų projektas visomis jėgomis nemokamai remia jų pačių pastangas), daug kas nuleisdavo rankas ir toliau nebesilankydavo. (I klausimą "kas man iš to?", atsakydavau: "ateityje Jūsų nuotrauka bus knygoje su užrašu "Kredito unijos steigėjas")

Nesigilindama į idėją darbą, noriu pasidžiaugti, kad išvažiuodama palikau aštuonias kredito unijas, kurios vienijo 575 narius. Man tik grįžus į Kanadą atėjo žinia, kad seniai steigiamą VDU studentų ir dėstytojų kredito unija po didelių pastangų taip pat gavo veiklos licenciją iš Lietuvos Banko. Prieš du mėnesius veikiančios kredito unijos turėjo maždaug 169,000. Kanados dolerių aktyvuose ir tuo metu buvo išduota apie 69,000 Kan. dol.

paskolomis.

Kadangi čia Moterų draugijos susirinkimas, tenka pabrėžti, kad moterų dalyvavimas yra labai sekamas šiame (ir kiekviename Kanados vyriausybės remiame) projekte. Buvo ką stebėti ir sekti: iš aštuonių kredito unijų administratorių (vedėjų) šešios yra moterys, bet kasdieninės operacijos yra moterų atliekamos visose aštuoniose; iš šešiolikos žmonių, išmokytų kompiuterine apskaita, vienuolika yra moterys; iš visų kredito unijose išrinktų į valdymo organus, 35% yra moterys. Tenka pasidžiaugti tokiu moterų veikumu ypač žinant, kaip jos apkrautos darbais ir rūpesčiais.

Moterys taip pat vadovavo, kai prasidėjo netikėta parama iš Kanados lietuvių, kurie paaukojo pinigų, kad mažiau pasiturintys galėtų susimokėti unijos pajų (šėrą), kuris yra net 300 litų. Labai labai dėkoju B. Nagienei, M. Pakulienei, A. Vaitonienei, J. Daugėlai, kurių dėka septynios šeimos tapo kredito unijų naremis (jų tarpe - šeima su penkiais vaikais, kita net su 10!, trečioje - vyras ir žmona abu invalidai, kitoje dviejų mokinių tėvas po dviejų infarktų toliau stengiasi ūkininkauti. Visi mažžemiai tik 2-3 ha). Šie žmonės stodami į kredito uniją iš karto turi teisę pasinaudoti 3000 litų (aišku, su tinkamomis garantijomis). Todėl ta \$120 Kan. dol. auka iš tiesų yra labai ypatinga parama, už kurią ją gavę žmonės būna tikrai dėkingi ir kuri man suteikė jaudinančią pasididžiavimą, kad "čia užsienyje" atsirado tokios nuoširdžios paramos mano darbui.

Didžiausi sunkumai, man pasirodė, tai sunkiai išjudinama biurokratija. Biurokratijos yra visur, bet Lietuvoje ji ypatinga. Rodos, viską galima padaryti lengviau ir paprasčiau. Iš tiesų, viskas lengviau daroma su kyšiais ("dovanėlėmis") Keli pavyzdžiai: kai pirmoji kredito unija gavo savo veiklos licenciją, vienas korespondentas mūsų paklausė, kiek mums tai kainavo. Mes paminėjome oficialų licencijos mokestį. Jis pakartotinai klausė, kiek mums kainavo? Kai atsakėm, kad nieko "nepakiosom", jis atsakė, kad buvome įvykdę stebuklą!

Iš asmeniško gyvenimo: norėdama užregistruoti Juozą mūsų bute, vaikščiojau po Migracijos ir Pasų skyrių kabinetų beveik tris savaites, "apsiginklavusi" pasais, iga-

lijimais, buto dokumentais. Ji išregistruoti užtruko maždaug dvi valandas, padavus 20 litų. Kai būna tokie atvejai, norisi nusispjauti į visus principus ir imti lengviausią kelią. Tačiau darbo atveju - negalėjau sau leisti imtis to lengvesnio kelio...

Tenka pastebėti, kad ir Kanadoje susidūriau su panašia biurokratija. Po vieno atsilankymo Montrealyje viena Air Canada darbuotoja nenorėjo leisti man skristi į Vilnių, kadangi neturėjau vizos į Lietuvą. Visi dokumentai, kurie tiko keliolika kartų anksčiau, jos netenkinio, ir tik po ilgų argumentacijų ir net ašarų, ji teikėsi leisti man skristi į Paryžių, iš kurio, be jokios problemos toliau skridome į Vilnių.

Dažnai girdime apie nusikalstamumą Lietuvoje. Daug kas žino, kad mūsų butas buvo apiplėštas Kaune. Ir vėl tenka priminti, kad Kanadoje taip pat yra nusikaltimų, mūsų namas Verdune buvo apiplėštas prieš daugelį metų. (Esu tikra, kad ne vienam čia sėdint, yra buvę panašių atsitikimų). Gal tik skaudžiau, kai tokie dalykai vyksta mūsų romantizuotoje, idealizuotoje tėvynėje. Rodos, Lietuvoje mes esame visi "savi", o gi Kanadoje - esame apsupti "svetimų".

Gyvenimas Lietuvoje nėra lengvas, bet jis eina į gerą pusę. Atsiminkime, kad ir Amerika nebuvo pastatyta per penkis ar dešimt metų. Yra nuostabiai gabaus ir puikūs jaunimo, kurie man duoda daug vilčių, jog ateinanti karta tvarkysis geriau ir darys dar didesnę pažangą negu daroma šiuo metu.

Ką man reiškia Lietuva po beveik trijų metų gyvenimo ir darbo ten? Pirmoje vietoje minėsiu tai, ką akis užmato - gamtos grožis, kuris mane žavėjo kaip turistą prieš 25 metus ir su kuriuo man teko plačiau susipažinti per daugybę kelionių ypač vakarinėje ir pietinėje Lietuvoje; miestų greitas persitvarkymas, remontai, atsinaujinimai, gražios parduotuvės, kavinės, puikūs restoranai, restauruotos bažnyčios, muziejai. Antroje

vietoje (iš tiesų svarbesnėje) tai, aišku, patys žmonės. Nežiūrint biurokratų valdininkų plėšikų, chuliganų, manyčiau, kad lietuviai pasižymi svetingumu, vaišingumu. Man asmeniškai labai pasisekė: per trumpą laiką išgijau nemažai tikrų "širdies" draugų, kurie už "aciū" per vasaros karščius kraustė

iš vieno buto į kitą, kurie pasikviesdavo paragauti skanios iš Vokietijos parsivežtos arbatos, kurie dalinosi savo prigybutais grybais, kurie išmokė, kur turguje nusipirkti šviežiausią varškę ir didžiausius kiaušinius, kurie pasikviesdavo po pražydusiu kaštonu gerti kavutę sekmadienio rytą, kurie man grįžtant iš kelionės pamerkdavo gėlių puokšteles kiekviename kambaryje, kurie be žodžių apkabino ir verkė, po ištiktų nelaimių.

Iš tiesų, gal gyveiname ir svarbiausia, kad turi su kuo pasidžiaugti ir pasidalinti skausmais, kad gali rasti gražią aplinką kuri savo grožiu ramina ir gerai nuteikia. Dirbti ir gyventi visur reikia ir visur tenka susidurti su problemomis. Man Lietuva buvo sunkus darbas, nusivylimai, skriauda, bet kartu ir pasisekimai matomi rezultatai, geri draugai, lubiniais mėlynuojančios pakelės, mis-kai, kopos - iš pasakų numylėta Lietuva.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Liepos 9 d. su Finnair oro linija. Skridimas: Dorval - Toronto - Helsinki - Vilnius.

Niekur nereikės nakvoti. Kaina \$1325. Į šią kainą įeina visi mokesčiai, įskaitant aerouostų.

Taipogi parūpinu bilietus kelionėm ištisus metus. Prašome užsirašyti jau dabar, kol dar yra vietų, pas: Liudą Stankevičių, Tel: 669-8834; arba pas Poltours, Tel: 521-9910.

Ne sezono metu iki birželio mėn. vidurio, kaina - \$1,200. Liudas Stankevičius

Sutton

ANTOINETTE OUELLET - Brilviciene
Agent immobilier affilié
bur.: (514) 462-4414 rés.: (514) 676-9705
fax: (514) 462-1509 Mtl: (514) 990-5340

groupe sutton - action inc.
COURTIER IMMOBILIER AGRÉÉ
2220, Lapinière, bureau 102
Brossard, QC J4W 1M2
GROUPE SUTTON - ACTION INC. EST FRANCHISÉ INDÉPENDANT ET AUTONOME DE GROUPE SUTTON, QUÉBEC

Sąžiningai patarnauja Nejudomo turto
PIRKIMO IR PARDAVIMO AGENTAS
PAUL RUTKAUSKAS / ROSS /
5344 Verdun Ave., VERDUN, Que., Canada.
Tel: /514/ 766-3586-darbo, /514/ 365-7060, - namų;

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS

- *Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- *Saugojimas vasaros laiku(storage)
- *Taisau ir remodeliuoju
- *Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre Suite 500 A
Montréal, Que., H3A 2G6 Telefonai: 844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

460 St. Catherine St. West, # 605.
Montreal, P.Q. H3B 1A7 Tel.: 395-6050
TONY LAURINAITIS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

G.Montvilienė, Alb.Urbonas, G.Stankevičienė ir Z.Urbonienė, prisiglaudę Šaulių būstinėje, ruošiasi "NL" Spaudos Vakaro loterijai

Petras Paulauskas ir Arvydas Paulauskas kviečia į savo restoraną - "CAPRICE"

• Regina PIEČAITIENĖ, lio mėn. 1 d., sekmadienio pakviesta KLK Moterų D- popietėje įdomiai kalbėjo jos Montrealio sk., biržė - apie darbą Lietuvoje. Žiūr. 11 psl.

Dr. Philip STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas
8606 Centrale (kamp. 45
Av., Suite 209, LaSalle,
Qué. H8P 1N5.
Tel: 364 - 4658

Dr. Michel HUYNH,
Dantų gydytojas, chi-
rurgas (buv. dr. J. MA-
LISKOS BIURAS) 1440
St. Catharine St. W.
suite 701; Tel: 866-9297,
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. A L A I N (A L É N A S) P A V I L A N I S
Šeimos gydytojas (bendra praktika)
2025 Plessis, Montreal, Qué., H21 2Y4
Tel: 281 - 6027

ADVOKATAS
Romas Išganaitis, S.B.A., B.C.L.
Adresai:
Montrealyje 2175 de la Montagne, Suite 202,
H3G 1Z8; St. Lambert, 882 Ile de France,
J4S 1T7 (namų).
Telefonai: 465-1538; 781-5114; faksas: 465-1489

Notarė
RUTA POCAUSKAS-RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1610 Ste. Catherine St. West, Suite 405,
Montreal, Québec, H3H 2S2.
Tel: 931-7174.

• Sharon ir Jonas RIMEI-
KIAI džiaugiasi naujagi -
miu sūneliu, o sesutė - bro-
liuku.

Sveikiname!

• Žvejotojų ir Medžioto-
jų Klubas NIDA rengia
žvejybos turnyrą birželio
mėn. 14 d. Rimeikių va-
sarvietėje.

Pradžią 7 val.r. žvejo-
jama iki 3 val.p.p. Po
to bus įteikiami laimikiai.
Maloniai kviečiami ir ne-
nariai! Valdyba

JAUNIEJI VERSLININKAI

Caprice vardu pavadin-
tas restoranas, 5001 Queen
Mary Rd. pravažiavus šv.
Juozapo Oratoriją, netoli De-
carie Blvd., buvo oficia-
liai atidarytas š.m. gegužės
mėn. 27 d. Jo savininkais
tapo Petras Paulauskas ir
Arvydas Paulauskas.

Petras Paulauskas, tre-
čiosios bangos lietuvis, čia
mokėsi kalbų, gerino kuli-
naries žinias Université de
Montréal ir dirbo pastoviai
graikiškame restorane. Ar-
vydas Paulauskas savo ku-
linarines žinias gilino įvai-
riuose Montrealio restora-
nuose - graikų, italų, prancū-
zų.

Subrendo sumanymas -
pradėti dirbti savarankiš-
kai, kartu, ir pasitaikė pro-
ga įsigyti savą restora-
ną.

Taip atsirado Caprice,
kur nauji šeimininkai pir-
muosius svečius pavaišino
koldūnais. Žada gaminti ir
kitokius atitinkamus val-
gius šiame, gana margame,
etniškame miesto rajone.

Caprice tel: -731-3975.

Veikia: antradieniais,
trečiadieniais ir ketvirta-
dieniais - nuo 11:30 v.r. iki
11 val.v.; penktadieniais -
11:30 v.r. - 12 v. nakties;
šeštadieniais - nuo 3 val.p.p.
12 val. nakties; sekmadien-
iais - nuo 3 val.p.p. - 11 v.
vakaro; pirmadieniais - ne-
veikia.

Caprice turi 20 vietų,
taip pat yra terasa, kur ga-
lima valgyti lauke. Veikia ir
pilnas baras.

Geriausios sėkmės!

LITAS

MONTREALIG LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 de Sève, Montreal, Qué, H4E 2A8

Tel: 766-5827 Fax: 514-766-1349

Skyrius - 3907A Rosemont Boulevard

MOKA UŽ:

Certifikatai (min. \$1000.00)

1 metų..... 3.25%
2 metų ... 4.25%
3 metų ... 4.75%
4 metų ... 5.00%
5 metų ... 5.50

Taupomos sąskaitos

Specialios ... 1.25%
Kasdieninės .. 1.25%

RRSP & RRIF

Terminuoti indėliai

1 metų 2.50%
180 d. - 264 d. 2.50%
120 d. - 179 d. 2.25%
60 d. - 119 d. 2.25%
30 d. - 59 d. 2.25%

Taupoma . 1.50%

1 metų ... 3.25%
2 metų ... 4.25%
3 metų ... 4.75%
4 metų ... 5.00%
5 metų ... 5.50

Čekių sąskaita ... 0.50%

iki 30 d. 0
30 d. - 364 d. (išimant prieš laiką 1.00%)

IMA UŽ:

Nekilnojamo turto paskolos (Residential up to
4-plex)

1 metų... 5.40
2 metų ... 6.25
3 metų ... 6.75%
4 metų ... 6.95%
5 metų ... 7.25

Asmeninės paskolas

If guaranteed by deposit at LITAS .. 6.00%
Fully guaranteed (CSB) or other 7.50%
Personal loan regular 9.50%

Overdraft 17.00%

DESJARDINS PRIME ... 5.50%

DESJARDENS PERSONAL PRIME ... 6.00%

KASOS VALANDOS

1475 De Sève

3907 A Rosemon

Pirmadieniais 9.00- 3.00

10- 2

Antr., trečiad. 9.00- 3.00

Ketvirtadieniais 12.00- 8.00

3.00- 7.00

Penktadieniais 10.00- 6.00

2.00- 6.00

EUROPARCEL

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu 1997 m. bus
priimami tik liepos 30 d. rugsėjo 24 d., spalio 29
d. ir lapkričio 26 d.

1450 De Sève, Montreal, QC. H4E 2A7

Tik \$6.00 už 1 kg + \$15.- už pristatymą
į namus. INFORMACIJAI ir kitais reikalais
skambinti bet kada: VYTAS GRUODIS, Jr. Tel:
(514)- 937-9898.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI • AUTOMOBILIAI • PREKYBA • ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Qué. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

Joana ADAMONYTĖ A.I.B., Donna ŠVRAKA A.I.B.

PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus potaunavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidariusi.

LES TOITURES

R.P.S. **MIRON** INC.

COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS

Patrick Sweezey
Mark Richard

3272 Boul. LASALLE
Verdun (Québec) H4G 1Y9

TEL: 767 - 9941 FAX: 766 - 9985

Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis
kainomis